IANSENIANORVM CONTRA LATAM IN IPSOS A SEDE APOSTOLICA SENTENTIAM.

SEV

CONFVTATIO LIBELLI TRIVM COLVMNARVM ET ALIARVM CONIECTVRARVM,

queis Ianſeniani obtinere conantur vt non videantur eſſe damnati.

A. P. Franciſco Annato SOCIETATIS IESV.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

PARISIIS,

Apud { SEBASTIANVM CRAMOISY, Architypographum Regis & Reginæ. Et GABRIELEM CRAMOISY, via Iacobæa ſub Ciconijs.

M. DC. LIV.

Cum Priuilegio Regis Chriſtianiſſimi.

LECTORI.

QVia fieri poterit, Amice Lector, vt quæ ſequuntur in hoc opuſculo conferre velis cum, iis quæ in Conſtitutione Summi Pontificis, contra Ianſenium continentur, ne cogaris eam procul quærere, ecce illam tibi in ipſo limine, vna cum Apoſtolico reſcripto ad Epiſcopos Galliæ.

CONSTITVTIO SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS AC D. N. D. INNOCENTII diuinâ Prouidentia Papæ X.

Quâ declarantur, & definiuntur quinque Propoſitiones in materia Fidei.

INNOCENTIVS EPISCOPVS, SERVVS Seruorum Dei.

Vniuerſis Chriſti fidelibus ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

CVM occaſione Impreſſionis libri, cui Titulus, Auguſtinus, Cornelij Ianſenij Epiſcopi Iprenſis, inter alias eius opiniones orta fuerit, præſertim in Gallijs controuerſia ſuper quinque ex illis, Complures Galliarum Epiſcopi apud Nos inſtiterunt, vt eaſdem Propoſitiones Nobis oblatas expenderemus, ac de vnaquaque earum certam, & perſpicuam ferremus ſenetntiam.

Tenor verò præſatarum Propoſitionum eſt prout ſequitur.

PRIMA: *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus, & conantibus ſecundùm præſentes, quas habent vires, ſunt impoſsibilia; deeſt quoque illis gratia, quâ poſsibilia fiant.*

Secunda: *Interiori gratiæ, in ſtatu naturæ lapſæ nunquam reſiſtitur.*

Tertia: *Ad merendum, & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſsitate, ſed ſufficit libertas à coactione.*

Quarta: *Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris neceſsitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei, & in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere, vel obtemperare.*

Quinta: *Semipelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe.*

NOS, quibus inter multiplices curas, quæ animum noſtrum aſſiduè pulſant, illa in primis cordi eſt, vt Eccleſia Dei nobis ex Alto commiſſa, purgatis prauarum opinionum erroribus, tutò militare, & tanquam nauis in tranquillo mari, ſedatis omnium tempeſtatum fluctibus, ac procel-

lis,

iis, ſecurè nauigare, & ad optatum ſalutis portum peruenire poſſit.

Pro rei grauitate, coram aliquibus S. R E. Cardinalibus ad id ſpecialirer ſæpius congregatis, à pluribus in ſacra Theologia Magiſtris, eaſdem quinque Propoſitiones, vt ſuprà nobis oblatas, fecimus ſingillatim diligenter examinari, eorúmque ſuffragia, tum voce, tum ſcripto relata maturè conſiderauimus, eoſdémque Magiſtros, variis coram nobis actis Congregationibus, prolixè ſuper earum qualibet differentes audiuimus.

Cùm autem ab initio huiuſcemodi diſcuſſionis ad Diuinum implorandum auxilium multorum Chriſti fidelium preces, tum priuatim, tum publicè indixiſſemus, poſtmodum iteratis eiſdem feruentiùs, ac per nos ſollicitè imploratâ ſancti Spiritus aſſiſtentiâ tandem Diuino Numine fauente, ad infraſcriptam deuenimus Declarationem, & Definitionem.

Primam prædictarum Propoſitionum: *Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus, & conantibus ſecundùm præſentes, quas habent vires ſunt impoſsibilia; deeſt quoque illis gratia, quâ poſſibilia fiant*: Temerariam, impiam, blaſphemam, anathemate damnatam, & hæreticam declaramus, & vti talem damnamus.

Secundam: *Interiori gratiæ in ſtatu naturæ la-*

pſæ nunquam reſiſtitur : hæreticam declaramus, & vti talem damnamus.

Tertiam : *Ad merendum, & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſsitate, ſed ſufficit libertas à coactione* : hæreticam declaramus ; & vti talem damnamus.

Quartam : *Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris neceſsitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium Fidei : & in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere, vel obtemperare* : falſam & hæreticam declaramus, & vti talem damnamus.

Quintam : *Semipelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe* ; falſam, temerariam, ſcandaloſam : & intellectam eo ſenſu, *vt Chriſtus pro ſalute dumtaxat Prædeſtinatorum mortuus ſit* ; impiam, blaſphemam, contumelioſam, diuinæ pietati derogantem, & hæreticam declaramus, & vti talem damnamus.

Mandamus igitur omnibus Chriſti fidelibus vtriuſque ſexus, ne de dictis Propoſitionibus ſentire, docere, prædicare aliter præſumant, quàm in hac præſenti noſtra declaratione, & definitione continetur, ſub cenſuris, & pœnis contra hæreticos, & eorum fautores in iure expreſſis.

Præcipimus pariter omnibus Patriarchis, Archie-

Archiepiſcopis , Epiſcopis , aliíſque locorum Ordinarijs , nec non hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus , vt contradictores , & rebelles quoſcumque per cenſuras , & pœnas prædictas , cæteráque iuris , & facti remedia opportuna , inuocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſæcularis, omnino coërceant , & compeſcant.

Non intendentes tamen per hanc declarationem , & definitionem ſuper prædictis quinque Propoſitionibus factam , approbare vllatenus alias opiniones , quæ continentur in prædicto libro Cornelij Ianſenij. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem , anno Incarnationis Dominicæ 1653. pridie Kalend. Iunij , Pontificatus noſtri anno nono.

HI. DATARIVS.

G. GVALTERIVS.

P. CIAMPINVS.

Anno à Natiuitate D. N. IESV Chriſti Milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo tertio , Indictione ſexta , Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris , & D. N. D. INNOCENTII Diuina Prouidentia Papæ X. Anno eius Nono, die verò nona menſis Iunij ſupradicta Conſtitutio affixa , & publicata

ſuit in Eccleſiæ Lateranen. ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ per me Hierouymum Maſcellam Sanctiſsimi D. N. Papæ Curſorem.

LITTERÆ INNOCENTII PAPÆ X. AD EPISCOPOS GALLIÆ.

INNOCENTIVS PP. X.

VENERABILES Fratres; ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem. Rectè, atque ordine facit Fraternitatum veſtrarum pietas, quæ cum in Eccleſiis iſtis propoſitionum, de quibus ad Nos ſcripſiſtis, occaſione turbas ingentes excitari cerneret, aſcendit ad locum hunc ſanctum, quem elegit Dominus, vt Catholicam ſuper his veritatem à nobis quæreret. Nos igitur poſt longam accurati examinis indaginem, & preces luminum Patri Deo enixè porrectas, quid ſentiendum ſit de propoſitionibus illis declarauimus, ac definiuimus hac conſtitutione, quam his literis ad vos mittimus. Ex ea ſententiam orthodoxæ Fidei in graui hoc negotio à Nobis audietis, nec dubitamus quin futura ſit

cum populis Chriſtianis ſalutaris , tum ſummoperè grata inſigni zelo Fraternitatum veſtrarum , quibus benedictionem Apoſtolicam peramanter impartimur. Datum Romæ apud ſanctam Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris , die XXXI. Maij M. DC. LIII. Pontificatus noſtri anno nono.

F. FLORENTINVS.

Summa Priuilegij Regij.

LVDOVICI XIV. Franciæ & Nauarræ Regis Chriſtianiſſimi Diplomate cautum , ne quis in ipſis Regno aliiſ-ve locis eius ditionis ſubiectis intra proximos nouem annos à die impreſſionis perfectæ prima inchoandis excudat, vendat, excudendos, vendendoſque quouis modo ac Ratione curet libellum , qui inſcribitur , *Ianſenianorum Cauilli contra latam in ipſos à Sede Apoſtolica ſententiam, &c.* Authore *P. Franciſco Annato Societatis IESV*: Præter SEBASTIAVM CRAMOISY : Architypographum Regium , nec non exconſulem Pariſienſem , aut illos quibus ipſemet conceſſerit , ſub pœnis originali diplomate contra delinquentes expreſſis. Lutetiæ Pariſiorum 16. Februarij 1654. de Mandato Regis. CRAMOISY.

ERRATA.

Page 6. lin. 20. eo nomine quod refutat, lege , eo nomine refutat quod. pag. 20. lin. 12. Si damnata eſt, l. ſi damnanda eſt. p. 31. l. 13. ſanctiores , l. ſanctiones , p. 49. l. 14. Nouiatianum , l. Nouiationorum.

IANSENIANORVM
CAVILLI
CONTRA LATAM A SEDE
APOSTOLICA IN IPSOS Sententiam.

PERCVSSVS error Ianſenij nupera Sedis Apoſtolicæ Conſtitutione, ſed non extinctus eſt. Ianſeniani diſſimulare malunt vulnera, quam ſanari. Et cum mutatâ ſententiâ facilè poſſent innocentem reddere cenſuram; eligunt incolumes videri potiùs, quàm fieri. Nimirum in illa fulminatione non modò intactam manſiſſe Doctrinam ſuám, ſed inſuper, *tacitè ſaltem*, fuiſſe approbatam prædicare non verentur. Eſtque inter eos quidam, quantum conijcere poſſum, Legiſperitus, qui ſolam Ieſuitarum Doctrinam Decreto illo Innocentij X. proſcriptam contendit authoritate Digeſtorum. & Codicis. Nihil equidem neceſſe erat refigendis hiſce cauillis immorari, ſi conſilium eſſet cordatis tantùm hominibus facere ſatis. Vident enim ſtatim has eſſe artes exacerbati animi & recalcitrantis: ſed ſubueniendum eſt incautis atque ſimplicibus, & prouidendum nè imperitis illudat ingenioſus error & contumax.

Et quia in illa potiſſimum trium Columnarum diſtinctione, quam ſe obtuliſſe dicunt ſummo Potifici latebras quærunt, diſcutiendum eſt paucis quid inde præſidij expectare Ianſenianj poſſint; quod fiet ſolutione ſequentium quæſtionum, quibus quæritur.

1. An Quinque Propoſitiones fabricatæ ſint à Sorbonicis Doctoribus, an ex Ianſenio ipſo deſumptæ.

2. An & quo ſenſu damnatæ ſint Ianſenianæ Propoſitiones.

3. Quid ſignificet exceptio quâ declarauit Summus Pontifex non eſſe mentis ſuæ damnare doctrinam S. Auguſtini; nec attingere controuerſiam de Gratia per ſeipſam efficaci.

4. Quid probent aliæ quædam coniecturæ Ianſenianorum circa mentem Summi Pontificis.

5. An Quinque Propoſitiones damnatæ ſint tantum in genere.

6. An ſeruatus ſit ordo legitimus in hoc negotio, dum recurritur ad Summum Pontificem, non præmiſſo Epiſcoporum Galliæ concilio.

7. Tertia columna Ianſenianorum examinatur.

8. Vera columnarum diſpoſitio ad repræſentandam Ianſenianorum Doctrinam, & Cenſuræ Pontificiæ vim intelligendam.

CAPVT I.

An damnatæ propoſitiones fabricatæ ſint à Sorbonicis Doctoribus, an ex ipſo Ianſenio deſumptæ?

IANSENIANORVM ſolenne eſt, centies inculcata diſſimulare, centies confutata contritaque reponere. A pleriſque iam erat demonſtratum, damnatis quinque propoſitionibus præcipua Ianſenij Dogmata de libero arbitrio & diuinæ gratiæ abundantia efficaciaque, atque ipſam veluti doctrinæ medullam cõtineri. Pergunt tamen illi propoſitiones illas vocare *fabricatas* nimirùm à Sorbonicis Doctoribus, qui eas ex Ianſenio excerpſere; in eoque notant artificium vnius ex partiariis vt vocãt Molinæ, qui propoſitiones *ambiguas, æquiuocas, captioſas,* ad cenſuram concepit & exhibuit. Primam tantùm excipiunt, quippe quam negare non poſſunt totidem verbis apud Ianſenium haberi. Sed queruntur eſſe *doloſè auulſam à loco ſuo.* In quo equidem ridendi ſunt. Nam quod accuſant auulſam à loco ſuo, quid quæſo, volunt? exhibendum fuiſſe totum librum ad examinandum? atqui tunc quoque auellendæ ſigillatim erant propoſitiones, quæ in controuerſiam vocantur. Et quod addunt, *doloſè* id factum, tunc probauerint, quando conſtabit auulſæ atque vnitæ ſenſum eſſe diuerſum. Interea conceſſis vtamur, & dicamus propoſitionem primam, quæ à ſede Apoſtolica declaratur eſſe *temeraria, impia, blaſphema, anathemate damnata, atque hæretica, & vt talis damnatur*, Ianſenianam eſſe propoſitionem, quippe apud Ianſenium expreſſam, aſſertam, probatam & defenſam. Et ſi reſpondeant, bonum illam ſenſum habere apud Ianſenium; erit ipſorum ſapientiæ, quæ

magna eſt, iudicare, nùm deceat Catholicum Epiſcopum, ſenſum etiam bonum exprimere per blaſphemam & impiam & damnatam anathemate, & hæreticam propoſitionem.

Sed oſtendo cæterarum quoque propoſitionum non alium eſſe fabrum, quam eundem Ianſenium. Tertiam intueamur quæ eſt huiuſmodi.

Ad merendum & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Hæc inquiunt fabricata & exhibita eſt à ſectatore Moliniſtarum. Eſt igitur ſectator Moliniſtarum Ianſenius. Illum audiamus. Et primò quod loquatur de libertate arbitrij ad merendum & demerendum neceſſaria, & de ſtatu naturæ lapſæ, Ianſeniani nobiſcum conſentiunt. Quo ſuppoſito, componere oportet damnatam propoſitionem cum Ianſenianis.

Tertia propoſitio damnata.	IANSENII PROPOSITIO *Tom. 3. l. 7. cap. 5.*
Ad merendum & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate ſed ſufficit libertas à coactione.	Vt igitur diuiſionis ipſius natura percipiatur, memoria repetendum eſt id quod tam prolixè ex Auguſtino, Bernardo, cæteriſque tum Patribus, tum Scholaſticis aſſeruimus, libertatem arbitrij generalem & naturalem non eſſe aliam niſi à neceſſitate, per quam patet eos SOLAM COACTIONEM intellexiſſe. Ex quo fit vt apud eos liber actus idem ſit, qui non coactus: *Et in alio loco eiuſdem libri ſeptimi.* Quæ ſi

vera ſunt, ſicut iuxta Sāctiſſimi Doctoris principia vera ſunt, non poterit amplius de eius mente dubitari, quâ eum ſentire & conſtanter docere diximus, libertati arbitrij SOLAM NECESSITATEM COACTIONIS, ſeu quæ etſi nolumus, efficit id quod poteſt eſſe contrariam, omnemque actum voluntarium ſeu ſpontaneum hoc ipſo eſſe liberum.

Qui dicit *ſolam neceſſitatem coactionis* contrariam eſſe libertati, quid magis minuſue dicit, quàm qui dicit, ſufficere ad libertatem, quòd ſit libertas à coactione? Et qui dicit omnem actum Voluntarium, ſeu Spontaneum *hoc ipſo eſſe liberum*, &, liberum actum eundem eſſe ac *non coactum*, quid magis minuſue dicit, quam qui dicit, ad liberum actum non requiri libertatem ab alia neceſſitate, quàm à neceſſitate coactionis: & vt ſit liber actus, ſufficere, quod non ſit coactus? Ergo quidquid eſt in illa tertia propoſitione controuerſum, & cenſuræ ſubiectum, nimirùm, non requiri ad meritum, libertatem ab alia neceſſitate quam à neceſſitate coactionis, & ſufficere vt actus ſit liber, quod non ſit coactus, etiamſi aliâ quadam neceſſite ſit expreſſus; expreſſiſſimum eſt apud Ianſenium.

Idem clarius explicat in l.6. c.38. vbi negat *Immutabilem neceſſitatem* impedire libertatē, ſed SOLAM *neceſſitatem coactionis & violentiæ*, &, *Nullam immutabilitatis, ineuitabilitatis, vel quecumq; voces nomine, ſed* SOLAM *coactionis neceſſitatem ei repugnare.* Item, *Eſſe impoſſibile, vt omnis omnino voluntas, hoc eſt Volitio, non ſit libera*, &, *Solam coactionis neceſſitatem ei* repugnare; Quæ ſi quis attentiùs inſpexerit, dicere cogetur, id quod accuſatur in tertia propoſitione ad cenſuram exhibita, diſtinctius exprimi ac copioſius apud Ianſenium, quam exprimatur in ipſa propoſitione: & qui eam concepit, vno tantùm modo fabricaſſe, quod fuerat à Ianſenio multis modis fabricatum priùs: eſſeque impoſſibile, vt eiuſmodi propoſitionem vlla feriat cenſura, quæ non feriat eadem Ianſenianas, eaſque multas. Supereſt vt opponamus quintam damnatam cum Ianſeniana.

Quinta propoſitio damnata.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut ſanguinem fudiſſe.

PROPOSIO IANSENIANA to. 3. lib. 3. cap. 21.

Nec enim iuxta Doctrinam antiquorum, pro omnibus Chriſtus paſſus aut mortuus eſt, aut pro omnibus omnino tam generaliter ſanguinem fudit. Cùm hoc potius tamquam errorem à fide Catholica abhorrentem doceant eſſe reſpuendum.

Satisnè diſtinctè, Lector, videtur tibi Ianſenius negare Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, aut Sanguinem fudiſſe? Sed quæris forte quorum errorem intelligat, cum dicit, contrarium *eſſe errorem à fide Catholica abhorrentem*; hoc autem conſtat, ex initio capitis, vbi dicit argumentum illud ſumptum ex vniuerſitate redemptionis, *iam olim ad nauſeam vſque à Pelagianis, præſertimque Maſſilienſibus fuiſſe inculcatum*, &, *mirum eſſe recentiores tanto ſtudio trita hæreticorum arma colligere*. Et capite precedenti, vbi generalem Dei voluntatem ſaluandi omnes omnino homines refutat, eo nomine quod refutat aſſerta fuerit ab *hoſtibus gratiæ Pelagianis & Semipelagianis, & ab Auguſtino tunc tantùm approbata, quando in Semipelagianorum errore fuit.* Et iterum cap. 21. Auguſtinum, Proſperum, Fulgentium, & antiquam Eccleſiam, ſententiam illam *veluti machinam à Semipelagianis erectam repudiaſſe.* Ergo tota illa propoſitio, *Semipelagianum eſt dicere, Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe, & ſanguinem fudiſſe*, quoad ſingula verba, & minimos apices, Ianſeniana eſt. Ac proinde qui fabricatam dicunt, non alium debent appellare fabrum quam ipſum Ianſenium: & conſequenter propoſitio quæ iudicio ſedis Apoſtolicæ *falſa, temeraria, & ſcandaloſa eſt*, Ianſenij Propoſitio eſt.

Sed vlterius reſpexit Apoſtolica Sedes, ſuppleuitque quod in exhibita propoſitione deerat ad expreſſionem integram Ianſeniani erroris, dùm addidit, *Intellectam eo ſenſu, vt Chriſtus pro ſalute duntaxat prædeſtinatorum mortuus ſit, impiam, blaſphemam, diuinæ pietati derogantem, & hæreticam declaramus, & vti talem damnamus.* Quâ in re facillimè oſtendi poteſt, & eo ſenſu intellectam eſſe propoſitionem à Ianſenio, & ſi fabricatum dicunt quod ſupletur, ab eodem eſſe fabricatum. Opponamus hæc duo.

Damnatus error.	*IANSENII SENTENTIA to. 3. lib 3. cap. 21.*
Chriſtus pro ſalute duntaxat prædeſtinatorum mortuus eſt.	Per illa occultiſſimè iuſta, & iuſtiſſimè occulta conſilia ſua quibuſdam hominibus dare prædeſtinauit fidem, charitatem, & in ea vſque in finem perſeuerantiam, quos abſolutè prædeſtinatos, ele-

Vide parallelum c. 3. not. 31. 32. & ſeq.

ctos, & ſaluandos dicimus: aliis charitatem ſine perſeuerantia, aliis fidem ſine charitate, Pro primi generis hominibus tanquam veris ouibus ſuis, vero populo ſuo, tamquam abſolutè ſaluando, ſemetipſum dedit ac tradidit: pro iſtorum peccatis omnibus omnino delendis, & æternâ obliuione ſepeliendis propitiatio eſt: pro iſtis in æternum viuificandis mortuus eſt: pro iſtis ab omni malo liberandis rogauit patrem ſuum, NON PRO CÆTERIS QVI A FIDE ET CHARITATE DEFICIENTES IN INIQVITATE MORIVNTVR. *Et iterum.*

Vanum eſt & ſtultum pro eo irritanto vel auertendo rogare Deum, quod immutabili Decreto ſancitum & prædeſtinatum eſſe iam noſti: vanum eſt etiam pro talibus ſaluandis, ſeriâ voluntate pati ac mori: vanum pro talibus à perditione decreta liberandis offerre patri vota, preces, mortem, ac ſanguinem ſuum: *Et iterum.*

Quæ ſanè cùm in Auguſtini Doctrina perſpicua certaque ſint, nullomodo principiis eius conſentaneum eſt, vt Chriſtus Dominus, vel pro infidelium in infidelitate morientium, VEL PRO IVSTORVM NON PERSEVERANTIVM ÆTERNA SALVTE MORTVVS ESSE, SANGVINEM FVDISSE, SEMETIPSVM REDEMPTIONEM DEDISSE, PATREM ORASSE SENTIATVR. Addit, Iuxta

Sanctiſſimum Doctorem non magis Patrem pro æterna liberatione ipſorum, QVAM PRO DIABOLI, DEPRECATVM ESSE. *Et iterum.*

Sicut non voluit (Auguſtinus) voluntatem Dei ad ſalutem omnium omnino hominum extendi, SED ILLORVM DVNTAXAT qui ex omni gente & lingua, ex omni hominum genere PRÆDESTINATI SVNT: ita nec voluit effectus illius voluntatis, hoc eſt, mortem, ſanguinem, redemptionem, propitiationem, orationem Chriſti, ad omnes homines dilatari, &c.

Cæcum eſſe neceſſe eſt, qui non videt ſenſum illum quem ſedes Apoſtolica damnauit, variis modis expreſſum eſſe à Ianſenio. Nam quod Pontifex, dum ſalutem prædeſtinatorum nominat; ſalutem æternam intelligat, inſanus ſit qui dubitet: æternæ vero ſalutis voluntatem Ianſenius ad prædeſtinatos duntaxat locis allatis ſæpè reſtringit; ſenſus ergo ratione cuius ſedes Apoſtolica Quintam Propoſitionem *impiam, blaſphemam, contumelioſam, diuinæ pietati derogantem & hæreticam* declarat, ipſius Ianſenij ſenſus eſt.

Ex his patet quinque propoſitionum à Sede Apoſtolica damnatarum Primam, Tertiam, & Quintam, à Ianſenio reuera fabricatas eſſe, & à Sorbonicis Doctoribus, atque etiam ab Epiſcopis Galliæ tantùm exhibitas; cum quibus Secunda & Quarta tam neceſſariam, tamque indiſſolubilem habent connexionem, vt fruſtra ſit contendere illas quoque Ianſenianas eſſe. Ne tamen quiſquam putet, id eſſe difficile, iuuat illas etiam cum Ianſenianis committere.

Secunda propoſitio damnata.

Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ numquam reſiſtitur.

PROPOSITIO IANSENII t.3 l.2. c.[illegible] vbi approbat id quod imputat Auguſtino.

Hominem operanti Deo per gratiam non poſſe reſiſtere. *Ibid.*

Tales de gratiâ cogitationes, nempe, vt ſit quædam potentialis gratia cum qua homo credat, conuertatur, operetur ſi velit, ſin autem nolit, nullus ſequatur voluntatis aut operationis effectus, iam olim conuellit Auguſtinus. *Item cap. 27.*

Auguſtinus nullam aliam agnouit actualem Chriſti gratiam, nec agnoſcere potuit, præter efficacem. *Iterum cap. 32.*

Veram Chriſti gratiam ſemper agere & peragere effectum ſuum: & quæ hoc non facit, relegari ab Auguſtino ad legem atque Doctrinam.

De ſtatu natuæ lapſæ loquitur Ianſenius, atque etiam de Gratia interiori, vt conſtat ex toto ipſo tractatu. Iam quid diſcriminis eſt inter hæc duo, *Illi gratiæ nunquam reſiſti*, &, *Deo per talem gratiam operanti non poſſe reſiſti*, niſi quod poſterior oratio, quæ Ianſeniana, eſt peior videtur quam illa prior, quæ eſt condemnata? Eadem propoſitio, vt vides, à Ianſenio aliis verbis explicatur; nam, *Numquam reſiſti gratiæ*, &, *nullam eſſe Chriſti gratiam quæ non ſit efficax*; *Nullam eſſe, quæ non agat & peragat ſuum effectum: Nullam eſſe, cum qua homo operetur ſi velit, & ſi nolit, nullus ſequatur effectus*; adeò ſunt germanæ, vt nihil vni negari poſſit, quod alteri conueniat: ac proinde ſi vna eſt *hæretica*, non poteſt alia non eſſe. Idem prorſus eodemque modo dicendum de quarta.

Quartæ propoſitionis damnatæ	PROPOSITIO IANSENII to. 1. l. 8. *de hæreſi Pelag.*
PRIMA PARS. *Semipilagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei.*	Tertia gratia generalis Maſſilienſium eſt, actualis interna & ſufficiens ad credendum, non ad operandum, *&c.* Nam & illi (Maſſilienſes) ipſiſſimam ipſam Adæ gratiam libero arbitrio NECESSARIAM ESSE ſtatuebant, qua crederet ſi vellet.

En tibi neceſſitatem internæ, ſiue interioris gratiæ ad credendum, hoc eſt, ad fidem: *nec dubium quin Ianſeniani libentiſſimè ſuppleant*, incipientem, *hoc eſt*, etiam ad initium fidei: *atque ita pars illa prima propoſitionis tota eſt Ianſenij.*

SECVNDA PARS.	PRO SECVNDA PARTE *Ianſenius to. 3. lib. 4. cap. 4.*
Quartę propoſitionis damnatæ. *Sed in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe cui poſſet humana voluntas reſiſtere, vel obtemperare.*	Clariùs fortaſſe dici poteſt quod gratia ſanæ voluntatis in eius libero arbitrio relinqueretur vt eam ſi vellet deſereret, aut ſi vellet, vteretur; Gratiæ vero lapſæ ægrotæque voluntatis nullomodo in eius relinquatur arbitrio, vt eam deſerat aut arripiat, ſi voluerit, ſed illa ſit potiùs illa poſtrema gratia quæ inuictiſſime facit vt velit & à voluntate non deſeratur. Quod diſcrimen tradit Auguſtinús in lucubrationibus quas aduerſus hoſtes gratiæ exarauit vt impoſſibile ſit legenti non aduertere.

En tibi hoſtes gratiæ à ſancto Auguſtino debellatos, ac proinde hæreticos, qui dicerent, in eo conuenire Medicinalem Chriſti gratiam cum gratia Adami, quod vtraque poſſit ab homine, hoc eſt ab humana voluntate vel deſeri, ſi velit, vel arripi & eâ vti. *Deſerere* Chriſti gratiam internam illam & actualem, & *illi reſiſtere* apud Ianſenianos, vt opinor, nihil differunt, nec pariter gratiam illam *arripere*, *atque eâ vti* diuerſum quid eſt ab eo quod eſt *illi obtemperare*? Supereſt igitur vt (iuxta Ianſenium) in eo fuerint hęretici Maſſilienſes ſeu Semipelagiani, quòd vellent talem eſſe interiorem gratiam, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare, Ergo Ianſeniana eſt quarta Propoſitio, eique vt tali conuenit cenſura Sedis Apoſtolicæ, quod ſit *falſa & hæretica*; falſa nimirum, quoad primum partem; hæretica, quoad ſecundam.

Ex his conſtat quinque damnatas Propoſitiones vel ipſiſſimas eſſe Ianſenij, vel Ianſenianis adeò germanas vt impoſſibile ſit de vnis quidquam pronun-

tiare, quod aliis eodem prorſus modo non conueniat. Colligamus hæc ergo, & demus intereà Ianſenianis quod ab illis mox repetendum erit; ſed demus *verum*, *Auguſtinianum*, & *Catholicum* eſſe ſenſum, quo & Ianſenius propoſitiones illas defendit, & illi ſe defendere profitentur. Attamen ſemper ſequitur, Ianſenium, Magiſtrum illum traditionis incomparabilem, illum interpretem Auguſtini fideliſſimum, Domitorem illum Pelagianiſmi renaſcentis, illum Reformatorem Scholaſticæ Theologiæ, iam à multis ſæculis corruptæ, illum Expurgatorem Catholicæ fidei Philoſophicis principiis & humanis rationibus inquinatæ, Ianſenium inquam talem ac tantum virum, tam ingenioſum, tam perſpicacem, tam eruditum, tam ſapientem, ſenſum verum, Auguſtinianum, & Catholicum expreſſiſſe Propoſitionibus, irrefragabili iudicio Sedis Apoſtilicæ, *falſis*, *temerariis*, *ſcandaloſis*, *contumelioſis*, *impiis*, *blaſphemis*, *anathemate damnatis*, *diuinæ pietati derogantibus*, & *hæreticis*, quod eſt Ianſenianos magiſtri ſui veſtigiis inſiſtentes, & Auguſtini Doctrinam, & fidem Catholicam explicare execrando & abominabili ſermone. Hoc, inquam, vt minimùm ſequitur, licet admittatur excuſatio, qua illi declinare conantur Eccleſiaſticæ Cenſuræ fatalem ictum.

CAPVT II.

Quo ſenſu damnatæ ſint Ianſenianæ Propoſitiones?

IANSENIANI damnatarum propoſitionum duos ſenſus diſtinxere: vnum alienum, ad quem trahi poſſent, & quem ipſi reſpuunt; alium legitimum, quem dicunt à ſe defendi veluti fidem Catholicam. Hæc ſunt eorum verba in eo ſcripto quod tradidere Summo Pontifici ante damnatas propoſitiones. *De propoſitionibus autem non in* SENSV ALIENO, *ad quem trahi poſſent, quique à nobis reſpuitur*, SED IN SENSV LEGITIMO, *qui à nobis defenditur, atque adeo de fide Catholica in ijs contenta controuerſia eſt.*

Senſus *legitimus* prout opponitur *alieno*, non poteſt eſſe alius, quàm ſenſus *proprius*; idemque vt opponitur ſenſui ad quem Propoſitiones trahi poſſent, non poteſt eſſe alius, quàm ſenſus naturalis ſeu germanus, quem propoſitiones habent, nullâ vi verbis illata, ſed ex ipſa vocum inſtitutione, & communi atque vſitata inter homines acceptione. Et verò paulò poſt eoſdem ſenſus vocant *veros & germanos.* Atque ita faſſi ſunt, pro ea quâ valent prudentiâ & perſpicaciâ, ſe damnatas propoſitiones tueri iuxta *legitimum*, hoc eſt, *verum*, *proprium*, *naturalem*, *ſeu germanum*, *communemque* earum ſenſum. Et vt damnationis fulmen auertant, dicunt cadere illud in ſenſum *alienum*, ad quem trahi poſſent. Hæc illi in libello trium columnarum cuius ſpecimen hîc exhibendum eſt in prima propoſitione, eadem erit de cæteris ratio.

PRIMA PROPOSITIO.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus, ſecundum præſentes quas habent vires, ſunt impoſsibilia: deeſt quoque iis gratia, qua poſsibilia fiant.

Senſus hæreticus,

Qui primæ propoſitioni malignè affingi poſſet; quem tamen legitimè ſumpta non habet.

Iuſtis omnibus quantumlibet volentibus & conantibus ſecundum præſentes quantaſcumque vires, quæ à gratia magna & efficaci habentur, mandata Dei ſunt impoſſibilia: deeſt quoque illis ſemper & quandiu viuunt gratia, quâ poſſint vel vnum ex mandatis Dei adimplere.

Hæc propoſitio eſt hæretica, Caluiniana, aut Lutherana, & à Concilio Tridentino damnata.

PRIMA PROPOSITIO vt à nobis defenditur.

Aliqua Dei præcepta aliquibus iuſtis volentibus & conantibus inualidè & imperfectè, ſecundum præſentes quas habent vires, paruas ſcilicet & infirmas: ſeu auxilio efficaci ad plenè volendum & operandum neceſſario: deſtitutis, impoſſibilia ſunt proximè & completè, ſeu ab iis adimpleri proximè non poſſunt: deeſt quoque illis gratia efficax, quâ præcepta illis proxime poſſibilia fiant: ſeu deeſt illis ſpeciale illud auxilium, ſine quo iuſtificatus, vt ait Concilium Tridentinum, in iuſtitia, id eſt in obſeruatione mandatorum Dei perſeuerare non poteſt.

Propoſitio prima contraria vt ab Aduerſariis defenditur.

Omnia Dei præcepta iuſtis Volentibus, &c.

Suſtinemus ac demonſtrare parati ſumus hanc propoſitionem ad fidem Eccleſiæ pertinere, & in ſancti Auguſtini Doctrina indubitatam eſſe, atque à Concilio Tridentino definitam.

In prima columna vt vides eſt ſenſus hæreticus quem propoſitio non habet, vt dicunt, ſed ad quem

malignè trahi poſſet, ideoque vocant ſenſum *alienum*. In ſecunda columna eſt ſenſus, quem illi *vti fidem Catholicam defendunt*, nos vti damnatam hæreſim impugnamus; In tertia non continetur ſenſus propoſitionis, ſed ponitur propoſitio contraria tum Primo tum Secundo ſenſui, iuxta Doctrinam, vt ipſi putant, Molinæ ac Semipelagianorum. Ergo damnatam eſſe propoſitionem cùm negare non poſſint, contendunt in ſenſu tantùm Primæ columnæ, damnatam eſſe, non in ſenſu Secundæ, quæ media eſt.

Nolo hîc exagitare auctoris harum columnarum ingenium artemue, nec immorari perſequendis verborum, quibus conſtant, ineptâ & inutili congerie; Eruditus lector oculos tantum aduertat ad illas orationis reſtrictiones, limitationes, modificationes, ſtatim videbit ſpecimem eſſe hominum qui ſermonis candorem, perſpicuitatem, & breuitatem vel ſponte fugiunt, vel ingenij ac ſcientiæ defectu adhibere non poſſunt; Et quicumque tandem ſit columnarum iſtarum faber, reuera fabrum eſſe lignarium, an ferrarium, an cæmentarium, viderint alij, ſed tamen rudem admodum & imperitum; & quem dicere poſſis cognitos vulgo columnarum ordines omnes ignorare, excepto fortaſſe ruſtico.

Sed iis omiſſis, examinandum eſt id quod dicunt de duplici ſenſu quo ſunt & non ſunt damnatæ Quinque Propoſitiones. Quod ego, quæ ipſius rei facilitas eſt & veritatis euidentia, itâ me perfecturum ſpero, vt lector eruditus & ſagax neſcire cogatur, vtri ſtupore maiori corripiantur, an qui hæc proponunt ad eludendam Conſtitutionem Pontificiam: an qui proponentibus aſſentiuntur, ſeque patiuntur ludificari eiuſmodi præſtigiis.

Age igitur: damnata eſt, inquiunt, Propoſitio in ſenſu hæretico Primæ columnæ, non in Catholico Secundæ. Ego in primis ex ore tuo & ex Pontificis te

iudico. De Primo ſenſu, inquis, nulla eſt controuerſia, quia pars vtraque in illius condemnationem conſentit; controuerſia eſt tantùm de Secundo, quem pars altera Catholicum, altera hæreticum eſſe contendit. Verba tua ſunt; *De Propoſitionibus in ſenſu alieno in quem trahi poſſent, non eſt controuerſia, ſed de ſenſu legitimo qui a nobis defenditur.* Rurſus, *Epiſcopi Galliarum petunt vt de ijs quæ in Controuerſiam inter nos & aduerſarios vocata ſunt, expreſſam ſententiam ferat* (Sanctitas Veſtra) *non de ijs, de quibus nulla contentio, nulla quæſtio, nulla difficultas exorta eſt*. Poſſem ab hoc homine poſtulare vt procurationem oſtenderet ab Epiſcopis Galliarum ad petendum eorum nomine quod à Pontifice petit. Vix enim ſex ſeptemue nominaret contra octoginta & amplius, qui legatis paulo melioribus, pauloque fidelioribus vti voluerunt. Poſſem & obiicere, inter paucos illos quorum nomina prætexuere, non deeſſe qui negent ſe auctores fuiſſe huiuſmodi legationis, queranturque nomen ſuum fuiſſe ab illis ſuppoſitum. Sed hæc & id genus multa diſſimulanda ſunt. Hoc tantum manifeſtò conſtat ex dictis, poſtulatum à Pontifice vt de Propoſitionibus pronuntiaret in ſenſu controuerſo; & ſenſum controuerſum eſſe ſenſum Secundæ columnæ, quem ipſi tuentur.

Addamus iam verba Pontificis, quibus quid ipſe intenderit ſatis oſtendit in ipſamet conſtitutione, *Cùm occaſione impreſſionis libri, cui titulus, Auguſtinus Cornelij Ianſenij Epiſcopi Iprenſis, inter alias eius opiniones orta fuerit præſertim in Gallia Controuerſia ſuper quinque ex illis*, &c. *Nos quibus inter multiplices curas..... illa in Primis cordi eſt, vt Eccleſia Dei..... purgatis prauarum opinionum erroribus tutò militare & tamquam nauis in tranquillo mari Sedatis omnium tempeſtatum fluctibus ac procellis, ſecurè nauigare, & ad optatum ſalutis portum peruenire poſſit. Pro rei grauitate coram aliquibus &c.* In litteris autem Apoſtolicis ad Epiſcopos Galliæ

ſic loquitur. *Rectè atque ex ordine fecit Fraternitatum veſtrarum pietas, quæ cum in Eccleſijs iſtis propoſitionum de quibus ad nos ſcripſiſtis occaſione* TVRBAS INGENTES EXCITARI CERNERET; *Aſcendit ad locum hunc ſanctum, vt Catholicam ſuper ijs veritatem à nobis quæreret.*

Ex his verbis nemo eſt vt opinor qui non videat quid mouerit Pontificem, & quid ille intenderit. Mouit illum *Controuerſia in Galliis orta* de quinque propoſitionibus *& ingentes turbæ eâ occaſione excitatæ.* Intendit autem componere turbas illas, atque efficere ſuâ definitione, vt Eccleſia, *Sedatis omnium tempeſtatum fluctibus ac procellis, tanquam nauis in tranquillo mari* curſum ſuum teneret. Hoccine non eſt voluiſſe controuerſiam dirimere, vel de ſenſu controuerſo pronuntiare? Poteſtne quidpiam concipi magis ridiculum, quàm poſt apparatum illum & ſpecimen iudicis accincti ad dirimendam Litem; totam litigandi cauſam relinquere, deque eo pronuntiare, de quo nulla eſt controuerſia? Hoc eſt ſedare tempeſtates? Hoc diſſipare procellas, & efficere vt tranquillo mari nauigetur? Ergo velint nolint Ianſeniani, fateri debent Pontificis mentem fuiſſe de controuerſia iudicare, ſiue de quinque propoſitionibus vt controuerſis: ac proinde vt intellectis in ſenſu controuerſo. Hoc confirmant peculiares eiuſdem Pontificis literæ ad quoſdam Epiſcopos, vt ad Illuſtriſſimum Gratianopolitanum ſcriptæ 29. Septembris anni Superioris 1653. In quibus dicitur *lata eſſe ſententia de quinque controuerſis propoſitionibus*, & ad Illuſtriſſimum Nouiodunenſem eodem tempore, in quibus dicitur, *Apoſtolicâ Declaratione ſtatuius de quinque controuerſis propoſitionibus Eccleſiæ Catholicæ ſenſus* Quomodo enim dici poteſt lata eſſe ſententia de controuerſis propoſitionibus, ſi non eſt lata de ſenſu illarum controuerſo? Neque enim controuerſæ ſunt quoad ſolas voces, niſi velint diſputatum eſſe apud

Gram-

Grammaticos. Ergo ſumi debent voces vt coniunctæ atque concretæ cum ſignificatione controuerſa. Si enim cum non controuerſa, nec ipſa propoſitio controuerſa dici poteſt.

Iam vide quid ſequatur. Senſus controuerſus, eſt legitimus & germanus quinque propoſitionum ſenſus, quem Ianſeniani vti Catholicum tuentur; Senſus controuerſus eſt ille, de quo Summus Pontifex intendit pronuntiare: Ergo ſenſus de quo Summus Pontifex intendit pronuntiare eſt legitimus & germanus quinq; propoſitionum ſenſus, quem Ianſeniani vti Catholicum tuentur. Ergo pronunciando de ſenſu controuerſo & quem Ianſeniani tuentur vt Catholicum, dicit Pontifex Primam Propoſitionem eſſe *temerariam, impiam, blaſphenam, anathemate damnatā*, & *hæreticam*. Ianſeniani quid dicitis? Deductio manifeſta eſt: principiorum alterum eſt veſtrum, alterum Pontificis. Eligite vtrū malitis; falli dolatorem trium columnarum, dum fatetur ſenſum legitimum & germanum illum eſſe qui vocatur in controuerſiam, & quem ipſi Catholicum putatis; an Pontificem dum ſignificat ſe de ſenſu controuerſo pronuntiare.

Secundò, In primo tantùm ſenſu damnabilis eſt, inquiunt, Propoſitio. Et ille eſt ſenſus *quem legitimè ſumpta non habet: ſed qui malignè illi aſſingi poſſet.* Quis autem adeò inſaniuit vnquàm, vt damnatam vellet propoſitionem, propter ſenſum quem legitimè ſumpta non habet, ſed qui poſſet illi affingi? Si non habet illum ſenſum, nunquid ipſa innoxia eſt? abſoluatur Propoſitio, & ſenſus damnetur. Quid minus eſt damnare propoſitionem propter ſenſum quem non habet, ſed qui poſſet ei malignè affingi, quàm accuſatum damnare propter crimen quod non commiſit, ſed quod ei poſſet malignè imponi? Nunquid hoc eſt Iudicem ipſum accuſare, vel ſtuporis horrendi, vel nequiſſimæ voluntatis? Quare inuoluit damnatiō noxium crimen cum homine innoxio, ſi ſeparata ſunt?

quare etiam ſenſum hæreticum cum Catholica propoſitione, ſi ſunt ſimiliter diſparata? Et non vident hanc eſſe In iudicem ipſum atque adeò in Pontificem atrociſſimam calumniam, & tetrum conuitjum? Et ſperant vllum fore verè Chriſtianum qui non malit deſipere ipſos quàm Pontificem? Quod ſi propter ſenſum quem non habet, ſed qui malignè illi affingi poſſet, *hæretica* & *blaſphema* eſt aliqua Propoſitio, quid facient, ne tota ſcriptura ſacra, hæretica & blaſpema dici poſſit? Age, *verba quæ loquutus ſum vobis ſpritus & vita ſunt*, propoſitio Chriſti eſt. Senſus hæreticus non tantum illi affingi poteſt, ſed affictus reuera eſt à Caluino, qui putauit his verbis ſignificari ſpiritaliter accipienda, quæ de Chriſti præſentia in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento Catholica docet Eccleſia. Ergo hæretica eſt Chriſti propoſitio illa?

Erit & illa, quâ dixit, *Quia Pater maior me eſt*, quia hæreticus eſt ſenſus quem non habet, & qui tamen illi non ſolùm affingi potuit, ſed affictus eſt ab Ario, cum diceret ſignificatam æterni Verbi cum æterno Patre inæqualitatem in Natura; Ergo Chriſtus hic iterum erit damnandus? Damnandum erit & quod dixit, *Ego & Pater vnum ſumus*, propter ſenſum hæreticum quem illi Sabellius affinxit, cùm diceret ſignicfiari vnitatem perſonarum in Diuinis, relictâ ſolâ dictinctione nominum.

Damnandum & quod dixit, *Spiritus qui à Patre procedit*, quia Photius cum cæteris Græcis Schiſmaticis, negatiuum illi ſenſum, eumque hęreticum affinxerunt, quo negarent Spiritum Sanctum à Filio procedere.

Damnandum & illud, *Paraclitus autem Spiritus Sanctus quem mittet Pater in nomine meo.* Quia Macedoniani ſenſum hæreticum affinxere, cum dicerent, ſignificari Spiritum Sanctum inæqualem & minorem Filio, inæquali etiam & minore, Patre ipſo; ac proinde tres perſonas ita ſe habere in diuinis, ſicut in humanis Sacerdotem, Diaconum, & Subdiaconum.

Apoalypſis tota Beati Ioannis Apoſtoli damnanda, propter ſenſum hæreticum quem illi attribuunt noſtrates hæretici, Babylonem interpretati Romanam Eccleſiam, & Antichriſtum, Pontificem.

Damnanda Propoſitio Sancti Pauli, quâ dixit, *Neminem Iuſtificari ex operibus legis*, quia Lutherus hæreticum illi ſenſum affinxit, cum dixit, omnia opera noſtra inutilia eſſe, nec conferre quidquam poſſe ad iuſtificationem.

Damnanda Propoſitio Dauidis, *Beati quorum remiſſæ ſunt iniquitates, & quorum tecta ſunt peccata*; quia idem Lutherus, hæreticum illi ſenſum affinxit, in iuſtificatione tegi tantùm peccata, & non imputari; non vero deleri.

Geneſis tota damnanda erit, & Moſis narratio dicenda hæretica: quia Manichæi hæreticum illi ſenſum affinxerunt, cum dicerent, deſignari Deum veteris teſtamenti, conditorem materiæ, Principemque gentis tenebrarum, diuerſum ab alio Noui Teſtamenti Deo.

Denique nihil dixerit Pontifex de quinque propoſitionibus, quod non potuerit perinde dicere de vniuerſa ſcriptura. Et ſicut non poteſt vocare Sacram Scripturam hæreticam, ita nec Quinque Propoſitiones vocare Potuiſſe; vel ſi iure potuit quinque Propoſitiones hæreticas vocare, potuiſſe ac poſſe eodem iure, & illum & nos eius exempló, Scripturam Sacram, hoc eſt, intemeratum Dei Verbum, dicere *hæreticum*.

Quin etiam addo, id dictum iri potiori iure de Sacra ſcriptura iuxta Ianſenianos, quam dici poſſit de quinque propoſitionibus. Nam Scripturæ, vt vidimus, affictus eſt hæreticus ſenſus ab hæreticis: quinque propoſitionibus hæreticũ illum ſenſum quis affinxit? Quis inquam noſtrûm vnquam dixit, primam propoſitionem de impoſſibilitate mandatorum, ſignificare hominem iuſtum peccare in quolibet opere bono quod elicit beneficio gratiæ efficacis? eo enim reducitur implexus ille atque confuſus primæ columnæ ſenſus.

Sed quis noſtrum illi ſenſum huiuſmodi affinxit? Caluinianum quidem nos non affingimus, ſed reuera tanquam proprium attribuimus: ſed nimirum illum quo cenſuit Caluinus hominem iuſtum dum impellente concupiſcentia vincitur, neceſſitate vinci atque impoſſibilitate reſiſtendi, in qua tunc reperitur. Hoc contendimus & à Prima Propoſitione propriè ad mentem Ianſenij ſignificatum, & hæreticum eſſe: ſignificari autem hominem iuſtum, etiam in opere bono peccare per illam propoſitionem, nec diximus vnquam, nec intelleximus, nec intelligi voluimus. Vnde ità iam licet argumentari, Si damnata eſt aliqua propoſitio propter alienum ſenſum hæreticum, vt volunt Ianſeniani, euidens eſt, damnari debere potius propter ſenſum qui reuera affingitur, quam propter illum qui tantùm affingi poteſt: eo quod malum actuale & præſens magis vrgeat, quam quod eſt tantùm poſſibile. Sed propoſitionibus Scripturæ Sacræ ſenſus alienus & hæreticus reuera affingitur: ille vero quem deſignant Ianſeniani quinque propoſitionibus tantum affingi poteſt: Ergo ſi valet eorum ratio, damnandæ ſunt potius propoſitiones Scripturæ Sacræ, quam Propoſitiones illæ Quinque. Ianſeniani quid dicitis? Videtis in quæ barathra cogitationum veſtra vos principia præcipitent; Quanti apud vos eſt vel Scriptura Sacra, vel Chriſti Vicarius, dum eò rem deducitis, vt definire poſſit hæreticum eſſe verbum Dei, ſicuti definiuit propoſitiones Ianſenii eſſe hæreticas? Si quæ vobis ſupereſt boni ſanguinis gutta, non ſubibit ora rubor?

Atque in ea notandus eſt candor & bona fides quâ ſunt vſi Quatuor-viri Ianſeniani qui Roma poſt ſuam damnationem ſcripſere ad Epiſcopos Galliæ 16. Iunij, cum dicunt, cauſam acceleratæ damnationis eam fuiſſe, quod aduerſarij perſuaſiſſent conſultoribus & Cardinalibus, Ianſenianos aliud profiteri in Gallia, & aliud Romæ: Et eſſe qui propoſitiones

defenderent in malo ſenſu; Itaque nouam hæreſim, à Concilio Tridentino damnatam in Luthero & Caluino, ſpargerent. Hæc ab illis fuiſſe propoſita & vocetenus dum Cardinales & Conſultores inuiſerent, & ſcriptis informationibus quæ in ipſorum deinde manus venere. Nimirum hæc mera calumnia eſt; numquam enim illi qui contra Ianſenianos Romæ pugnarunt, ſenſum illum quem alienum vocant & hæreticum Ianſenianis attribuerunt, ſed illum potius quem & legitimum eſſe ijſdem fatentur, & vt Catholicum defendunt; Et nego Ianſenianos apicem vllum vel in ſcriptis Aduerſariorum, vel in eorum libris inuenire poſſe quo probent contrarium.

Tertiò, Niſi deueniamus ad hoc principium, Eccleſiam dum propoſitionem aliquam abſolutè damnat, eam damnare iuxta propriam & vſitatam quam communiter habet ſignificationem, ruit authoritas omnis Conciliorum in decidendis fidei controuerſijs, neque vim habet vllam, vel ad fidei doctrinam illuſtrandam, vel ad ſoluendas dubitantium difficultates, vel ad componenda diſputantium diſſidia. Quæ enim vſquam eſt Propoſitio, quę cum proprio germanoque ſenſu, non admittat alienum? Ergo dum abſolutè damnatur, vnde ſciam in proprio-nè an in alieno damnetur? Quo mihi inquam omnia illa Tridentini Decreta, ſi Ianſeniani non delirant? *Si quis dixerit*, Can. 1. Seſſ. 6.
inquit, *hominem ſuis operibus abſque diuina gratia poſſe iuſtificari, anathema ſit*: bene habet, intelligo hæreticam eſſe propoſitionem, ſed vnde ſciam hæreticam vocari in proprio ſenſu, & non in alieno, & qui affingi poſſet? *Si quis dixerit ad hoc ſolum diuinam gratiam* Can. 2.
per Chriſtum Ieſum dari, vt homo facilius iuſtè viuere poſſit, &c. Eſto inquam, hæreticum ſit hoc dicere, ſed in quo ſenſu? In proprio an in alieno & qui malignè affingi poſſet?

Si quis dixerit ſine præueniente Spiritus Sancti inſpi- Can. 6.
ratione atque eius adiutorio, hominem credere, ſperare,

diligere , aut pœnitere poſſe ſicut oportet , anathema ſit ; Sit inquam anathema qui hoc dixerit , ſed in quo ſenſu ? in proprio , an in alieno , & qui malignè affingi poſſet ?

Procliue eſt cætera omnia iſtius Concilij Decreta ex principiis Ianſenianorum eneruare omnino in hunc modum , & irrita reddere penitùs ac caſſa. Quodque de Tridentino dicitur, pari modo dicendum erit de Valentino , de Lugdunenſi , de Lingonienſi , deque cæteris omnibus quorum authoritate Ianſeniani conantur aliquando errores ſuos communire. Interrogandi enim ſtatim erunt quomodo intelligendas velint propoſitiones quas obiiciunt in illis damnatas ; in proprio & legitimo ſenſu quem habent , an in alieno & qui malignè affingi poſſet ? Quid habent quod reſpondeant ?

Sed & authoritas Auguſtini quem adorare ſe ſimulant , cum potius eum traducant veluti authorem execrabilium ſententiarum , quid eis proderit ? Sint aliquæ propoſitiones quas ille damnat , ſicuti Pelagianas , concedo , ſed illæ nunquid intelligi quoque poſſunt in ſenſu vel proprio & germano , vel alieno & qui malignè affingi poſſet ? Non poteſt contingere propoſitionibus à Sancto Auguſtino damnatis , quod contingit damnatis à Sede Apoſtolica ? Ergo ſi damnatæ à Sede Apoſtolica intelliguntur damnatæ in ſenſu tantùm alieno & qui malignè affingi poſſet, non in proprio & legitimo ; quidni cum eadem diſtinctione intelligi poſſint damnatæ , quæ damnatæ ſunt à Sancto Auguſtino ? Quid igitur fiet tot machinis quot in Molinam & Moliniſtas erexere ? Non vident ab ipſiſmet ſuggeri vnde ſtatim in fumum & cineres redigantur ?

Agite inquam Ianſeniani , Molina exterminandus eſt : ille ille Hoſtis Diuinæ gratiæ, ille corruptæ ingratæque naturæ defenſor, ille interpolator Semipelagianiſmi. Ergo deuoueamus hominem. Sed videndum

prius quis in illum ſententiam dicat. Concilium, inquiunt, Dioſpolitanum, Carthaginenſe, Mileuitanum Arauſicanum. Illa verò quid tandem dicunt? Damnant, inquiunt, Propoſitiones quæ Molinæ ſunt. Interea tranſeat impoſtura. Sed in quo ſenſu eas damnant, in proprio, an in alieno & qui malignè affingi poſſet? Totus, inquiunt, in illum detonat Auguſtinus. Quid verò dicit? Hæreticas, inquiunt, eſſe illius aſſertiones. Hæc quoque calumnia interim tranſeat. At in quo ſenſu hæreticas dicit, in proprio an in alieno & qui malignè affingi poſſet? Adeo-nè tardi ſunt Ianſeniani ne cæcos dicam, vt non intelligant petitiones ipſorum omnes per ipſoſmet irriſas reddi penituſque inutiles?

Quare niſi prodire volunt in hanc arenam inermes & nudi, omniaque diruere munimenta quibus cauſam ſuam hactenus tueri conati ſunt; euidens eſt debere nobiſcum in hoc principium conuenire, vt cùm aliqua propoſitio abſolutè damnatur, cenſenda ſit damnari non in alieno ſenſu & quem non habet; ſed in proprio atque germano iuxta communem hominum acceptionem. Figamus igitur hoc principium, & iungamus eorumdem Ianſenianorum confeſſionem, quâ dicunt, ſenſum *controuerſum* in quo ipſi *ſuſtinent* quinque propoſitiones, eſſe *legitimum*, *germanum*, *verum* illarum ſenſum, oppoſitum *alieno*, ac proinde *proprium*; inde ſtatim ſequitur damnatas eſſe Quinque Propoſitiones in ſenſu in quo illas Ianſeniani ſuſtinent. Atque ex his cernere Lector poteſt quomodo Ianſeniani ſuis ſe verbis implicuerint, & ad ſuas ipſi columnas alligati verberentur.

Quartò, qui ſuos nobis ſenſus inculcant, eiuſmodi ſunt vt de iis ne cogitarint quidem Epiſcopi qui Propoſitiones Romam ad cenſuram miſere: ſed ne illi quidem qui vt cenſerentur inſtitere Romæ. Quid ſentiant, quid non ſentiant, viderint ipſi. De ſenſu Ianſenii actum eſt ſemper; ille controuerſus, ille pro-

poſitus fuit huius cauſæ iudicibus. Fatentur nè damnatas eſſe propoſitiones in ſenſu Ianſenij nec nè? Si fatentur, conſulant ipſi ſibi vt volent. Nos enim deinceps de ſenſu ipſorum nihil admodum erimus ſolliciti, niſi vt videamus quomodo ſuum ipſi à Ianſeniano diſtinguant; ſi non fatentur; legant Apoſtolicam Conſtitutionem; *Cùm occaſione impreſſionis libri cui titulus, Auguſtinus Cornelij Epiſcopi Iprenſis* INTER ALIAS EIVS OPINIONES *orta fuerit, præſertim in Gallia, controuerſia ſuper* QVINQVE EX ILLIS, *complures Galliarum Epiſcopi apud nos inſtiterunt vt eaſdem propoſitiones nobis oblatas expenderemus, ac de vnaquaque earum certam & perſpicuam ferremus ſententiam.* Quid videtur? Satis-nè declarat Pontifex rem de qua iudicat eſſe *opiniones Ianſenij*? Satis-nè monſtrat ſe pro eodem habere *opiniones Ianſenij* & oblatas propoſitiones? Iterum legant; *Non intendentes tamen per hanc Declarationem & definitionem ſuper prædictis quinque propoſitionibus factam, approbare vllatenus alias opiniones quæ continentur in prædicto libro Cornelij Ianſenij*: Quid eſt *alias opiniones in eodem libro contentas*, relatum ad *prædictas quinque* Propoſitiones? Grammatica Regio-portuenſis poſſet-nè rationem aliquam inuenire ita interpretandi, vt *prædictæ quinque propoſitiones* non intelligerentur eſſe *opiniones in prædicto libro contentæ*? Ergo de opinionibus Ianſenij iudicat Pontifex, cum de quinque propoſitionibus iudicat. Oſtendant autem Ianſeniani, ſubtiles nimirum Philoſophi, quantum ſit in præſenti materia diſcriminis, inter ſenſus Ianſenij & opiniones Ianſenij. Quod ſi nullum eſt, fateantur ergo, dum lata eſt de Quinque Propoſitionibus ſententia, latam eſſe ex eius Declaratione qui eam tulit, de opinionibus, deque ſenſibus Ianſenij, ſeu quod idem eſt, latam eſſe de Quinque Propoſitionibus vt Ianſenianis, hoc eſt, vt expreſſiuis ſenſus & mentis Ianſenij: ac proinde opiniones & ſenſus Ianſenij damnatos eſſe in cenſura quinque propoſitionum.

Atque hoc confirmari poteſt ex Sculptore trium columnarum, dum Propoſitiones omnes excepta Prima vocat fabricatas. Hoc enim idem eſt ac non contineri apud Ianſenium ſub iiſdem terminis. Nam cum conſtet nullam propoſitionem attribui poſſe vlli ſcriptori, quæ non ad illum pertineat, vel ratione verborum quibus conſtat, vel ratione ſignificationis & ſenſus: & quatuor illæ non pertineant ad Ianſenium ratione verborum quibus conſtant, vt vult columnarum faber; ſupereſt; vt vel nullomodo pertineant vel pertineãt ratione ſignifiactionis & ſenſus. Pertinere autem, & Epiſcopi Galliarum qui eas miſere cenſendas, & Chriſti Vicarius qui cenſuit, apertè ſignificant: Ergo pertinent ratione ſignificationis & ſenſus qui communis eſt illis cum ſimilibus propoſitionibus Ianſenianis. Et quid cogitant qui repugnant? Non erunt iterum ad ſuas columnas ligandi cædendique, ſi contendere pergant Pontificem de cæpis interrogatum, de allijs reſpondiſſe? Controuerſia eſt, inquiunt, de ſenſu Ianſeniano, de controuerſia recurritur ad Pontificem vt eam dirimat; reſpondet Pontifex de ſenſu non Ianſeniano. Quis his non clamet, Ianſeniani ad columnam.

CAPVT III.

Quid ſignificet exceptio quâ vſus eſt Summus Pontifex dum declarauit non eſſe mentem ſuam damnare Doctrinam Sancti Auguſtini, nec controuerſiam attingere de Gratia per ſeipſam efficaci.

PSEVDO-AVGVSTINIANI vt eludant vim Apoſtolicæ Conſtitutionis contra Quinque Propoſitiones, argumentantur ex eo quod ſe dicunt à Pontifice in priuato quodam colloquio audiuiſſe, non eſſe mentis ſuæ damnare vllo modo Sancti Auguſtini doctrinam: ſed nec controuerſiam attingere de gratia per ſeipſam efficaci agitatam inter Thomiſtas & Ieſuitas. Vnde ita debent argumentari, ſi aliquid obtinere cupiunt. Damnare Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano, eſt damnare Sanctum Auguſtinum; Sed Pontifex apertè declarauit non eſſe mentis ſuæ damnare Sanctum Auguſtinum: Ergo conſequenter declarauit non eſſe mentis ſuæ damnare Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano. Item, Damnare Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano, eſt tangere controuerſiam de Gratia per ſeipſam efficaci agitatam ſub Clemente VIII. & Paulo V. eamque definire: Sed Pontifex declarauit ſe controuerſiam illam nec definire velle, nec tangere: Ergo declarauit ſe damnare nolle Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano. Ego breuiter reſpondeo, & viciſſim ſic ar-

gumentor. Qui non vult damnare Doctrinam Sancti Auguſtini & damnare vult Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano, conſequenter oſtendit propoſitiones illas in ſenſu Ianſeniano non eſſe Doctrinam Sancti Auguſtini: Sed Innocentius X. non vult damnare Doctrinam Sancti Auguſtini, & tamen vult damnare Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano: Ergo Innocentius Decimus conſequenter oſtendit propoſitiones illas in ſenſu Ianſeniano non eſſe Doctrinam Sancti Auguſtini. Maior per ſe patet, minoris pars prima datur ab aduerſariis, ſecunda iam demonſtrata eſt, & ex ipſo tenore Conſtitutionis patet, conſequentia eſt manifeſta.

Iterum argumentor: Qui vult damnare Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano, & non vult definire controuerſiam de Gratia per ſeipſam efficaci aliàs diſceptatam, ſupponit eſſe differentes controuerſias: Sed Innocentius Decimus vult damnare Quinque Propoſitiones in ſenſu Ianſeniano, & non vult definire controuerſiam de gratia per ſeipſam efficaci aliàs diſputatam; Ergo Innocentius X. ſupponit differentes eſſe controuerſias, de Gratia per ſeipſam efficacis diſputatam aliàs, & de quinque Propoſitionibus. Maior per ſeipſam manifeſta eſt: minoris pars prima Superius demonſtrata eſt: Secunda conceditur vltrò à Ianſenianis: conſequentia negari non poteſt.

Ianſeniani quid vobis videtur? *Parati ſumus*, inquiunt, *demonſtrare*, Quinque Propoſitiones ad ſenſum Ianſenij, eaſdem eſſe ad ſenſum etiam Auguſtini. Reſpondeo, demonſtratum eſſe à Pontifice vos demonſtrare velle quæ non ſunt: Et cùm dicitis vos quoque demonſtrare paratos hanc eſſe ipſiſſimam controuerſiam de Gratia per ſeipſam efficaci; Reſpondeo pariter demonſtratum à Pontifice vos polliceri demonſtrationes rerum indemonſtrabilium.

Addo, quod attinet ad Sanctum Auguſtinum, Summum Pontificem non intendiſſe aliud definire,

quam quod illi propoſitum fuit. Cum ergo in propoſitione definiendorum nulla fuerit facta mentio Doctrinæ Sancti Auguſtini; nec intendiſſe ipſum in Auguſtinum, vt eius Doctrinam vel ſanciret, vel damnaret: Sciuiſſe quid eſſet iam in maiorum traditione circa propoſitiones oblatas, quiuè ſenſus præſentis Eccleſiæ, de quo etiam interrogauit præcipuas per orbem Chriſtianum Academias, præter aſſiduam illam per ſeſquiannum à præclaris variorum Ordinum Doctoribus factam diſcuſſionem: Quod definitum eſt, authoritatem petere non tam à Sancti Auguſti conſenſu, quam à præſidio ſpeciali Spiritus Sancti, Chriſti Vicario in ſcripturis Sacris promiſſo: quod eſt, authoritatem petere ab ipſa Scriptura Sacra, vt Auguſtinus ipſe interpretatur in Epiſtola ad Innocentium I. Si deinde conuinceretur id quod definitum eſt contrarium eſſe quibuſdam aliis eiuſdem Sancti Auguſtini pronuntiatis, deſerendam potius Auguſtini ſententiam, quàm ſententiam Summi Pontificis, idque authore atque hortatore ipſomet Auguſtino faciendum; ſed reuera faciendum non eſſe; Quod enim definitum eſt, minimè contrarium eſſe Auguſtini Doctrinæ: eſſe illi potius quàm maximè conſentaneum: Mutandam eſſe tantùm Ianſenianis illam quâ vſi ſunt in inueſtiganda Theologiæ Auguſtinianæ intelligentia, rationem, perſimilem illi quâ vſus eſt etiam Caluinus, qui ſua omnia de Gratia & libero arbitrio perpetuò prædicat eſſe Auguſtiniana.

Nullam eſſe certiorem viam ad cognoſcendam Auguſtini ſententiam, quam Eccleſiæ interpretationem: Non licere nobis Auguſtinum interrogare de dubijs quæ circa eius ſcripta ſuboriri poſſunt, adire autem Eccleſiam licere. Quid igitur tutius quàm vt præſentem & loquentem Eccleſiam interrogemus de ſententia Sancti Auguſtini tacentis & abſentis? Eſto, ſcripto loquatur Auguſtinus, non

poſſe tamen ſcripto dubia ſoluere quæ circa ſcriptum ipſum naſcuntur. Si veram putamus eius ſententiam, cùm ſit certius veram etiam eſſe Summi Pontificis, certò concludendum non intelligi Auguſtinum ab ijs, à quibus trahitur in ſententiam Pontifici contrariam.

Circa Gratiam per ſeipſam efficacem, & controuerſiam inter Thomiſtas, & Theologos Societatis diſputatam, ſimiliter dico duas eſſe queſtiones, in quarum vna conſentientes habemus Thomiſtas, in altera diſſentientes. Eum qui liberè tranſgreditur præcepta, habere proximam & expeditam potentiam ad ea ſeruanda; Et conſequenter reſiſtere interiori gratiæ per quam illa potentia completur; Et eſſe neceſſarium ad libertatem meriti ac demeriti vt facultas libera, ſit eâ ratione in vtramque partem contradictionis expedita, proindeque abſoluta, non ſolum à neceſſitate coactionis, ſed à quacumque alia quæ indifferentiam illam impediat; Talem igitur eſſe debere gratiam interius mouentem, vt voluntas pro ſua libertate poſſit ei vel reſiſtere vel obtemperare: Iuſtificatos denique omnes qui finaliter cadunt & damnantur, potuiſſe perſeuerare, atque ſaluari: Et Chriſtum eſſe mortuum vt gratiam per quam hoc poſſent, illis mereretur; Res ſunt de quibus inter nos & Thomiſtas nulla fuit vnquam contentio; vnanimi enim conſenſu ſuppoſuimus illa ſemper tanquam indubitata Catholicorum Theologorum principia. An ea conueniant cùm gratia Phyſicè prædeterminante ad ſenſum Thomiſtarum, hoc verò eſt de quo diſputamus, negantibus nobis, illis affirmantibus. Ergo id in quo conuenimus ſanciuit Pontifex; id in quo diſſidemus diſputationi noſtræ reliquit. Sed eſt, inquis, neceſſaria conſequentia à poſitione illorum principiorum ad negationem gratiæ prædeterminantis. Reſpondeo hoc ipſum inter nos diſputari, an ſcilicet neceſſaria ſit illa con-

ſequentia. Nobis videtur neceſſaria, illis non videtur: Vtri melius ſentiant, nondum definitum eſt. Vicerint illi qui ſuam ſententiam melius probauerint, meliuſque defenderint. Atque hoc eſt Pontificem attingere noluiſſe controuerſiam inter nos & Thomiſtas diſputatam, de gratia per ſeipſam efficaci. Quod enim non attingitur niſi per conſequentias vtrinque diſputabiles, non attingitur definitiuè; neque cenſeri poteſt facta deciſio de cauſa illa, de qua litigare per iudicem liberum eſt. Ac proinde cum ſit liberum de eiuſmodi conſequentiis inter nos diſputare, non fuit mens Pontificis de eorum neceſſitate ferre iudicium. Vanum igitur eſt quod Ianſeniani colligere ſibi videntur, ex illæſa teſtimonio Pontificis Sancti Auguſtini authoritate, intactaque gratiæ per ſe ipſam efficacis controuerſia.

Ex his intelligi poteſt quid de illis quoque ſentiendum, qui Romanam Quinque Propoſitionum cenſuram admittunt, cum exceptione illibatæ authoritis Sancti Auguſtini, atque etiam Sancti Thomæ. Suſpecta, Deus immortalis, exceptio, vel certè vt mitiſſimè loquar, ſuperflua. Vel enim ſupponunt certiorem eſſe Sancti Auguſtini ſententiam deciſione Romani Pontificis; vel è contrario tutiorem eſſe Romani Pontificis deciſionem, ſententiâ Sancti Auguſtini; vel vtramque æquè certam aut æquè dubiam: Si Sancti Auguſtini ſententiam Romani Pontificis deciſioni præferunt, dico ſuſpectam eſſe exceptionem, & à mente Sancti Auguſtini alieniſſimam, Et poſſe qui ſic proteſtantur annumerari cum Proteſtantibus. Si tutiorem putant definitionem Romani Pontificis Auguſtini ſententiâ; cum poſſem vocare ridiculam exceptionem, dicere malui tantùm eſſe ſuperfluam.

Quid enim eſt, eum qui tutiorem partem ſe putat ſequi, conteſtari ſe ita illi adhærere, vt non cogatur recedere à minus tuta? Num paratus eſt, ſi

non poſſint ambæ conciliari, relinquere quam certam credit, vt ampleɛtatur eam quæ illi videtur incertior? Idem dicendum ſi vtraque ſententia Epiſcopi Romani & Auguſtini, vel æquè certa vel æquè incerta ſupponatur. Quis enim tunc eſſe poteſt exceptioni locus, aut quæ ratio præferendi aut poſtponendi alteram alteri? Quod de Sancto Auguſtino dictum eſt, idem eademque ratione dicendum de Sancto Thoma; qui ſi viueret, dubito num ſeruaturus eſſet modum in perſequendis hominibus illis, à quibus intelligeret ſe cum Chriſti Vicario committi.

Et hoc ipſum eſt in quo perpetuò Ianſeniani hallucinantur, quando ſcilicet vt Sedis Apoſtolicæ Sanctiores eludant, Sanctū Auguſtinum & Sanctum Thomam opponunt. Nec animaduertunt quantopere illis aduerſetur affectata hæc erga ſanctos viros aſſentatio. Quippè illos amplectuntur qui eiuſmodi officijs offenduntur grauiſſimè. Et miror quomodo illos tanta ſubierit fiducia, vt Chriſti Vicarij tutores eſſe ſeu Pædagogi non dedignentur: dum ſuam illi neceſſariam eſſe prouidentiám arbitrantur, in præformandis cauſarum fidei definitionibus, timentque ne imprudentia labatur, quòd diſtinguere neſciat inter Auguſtinianam doctrinam & hæreticam, hoc eſt, ne feriat Auguſtinum dum in hæreticos iaculatur. Pupillus ſcilicet eſt ac per ætatem infirmus, niſi adſint qui verba ipſius interpretentur ac retractent.

Neceſſe autem eſt ipſos in Sanctorum illorum placitis partiri: ac dum partem vnam approbare ſe ſimulant, reiicere alteram. Age enim demus quod iniquiſſimè poſtulant Ianſeniani, quodque omni ratione negari debet, Auguſtino viſum eſſe, Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis ſecundum præſentes quas habent vires impoſſibilia; Interiori gratiæ actuali numquam reſiſti; Ad meritum & demeritum ſufficere libertatem à coactione, eſto, non ſit libertas à neceſſitate: hæreſim eſſe Semipelagianam quod

quis putet liberum eſſe reſiſtere vel obtemperare præuenienti gratiæ; Chriſtum denique pro æterna ſalute prædeſtinatorum tantùm, eſſe mortuum, non vero pro æterna ſalute vllius reprobi. Demus inquam quod falſiſſimum eſt, hæc Auguſtino placuiſſe. Doctor eſt, inquiunt, irrefragabilis, bene habet. Sed nunquid eſt etiam irrefragabilis cum Donatiſtas mittit ad *Petri ſedem* tanquam ad *Petram* contra quam non præualent inferorum portæ? Nunquid eſt irrefragabilis quando Iulianum Pelagianum negat *erraturum fuiſſe*, ſi audire voluiſſet eiuſdem Petri ſucceſſorem? Nunquid eſt irrefragabilis quando dicit Innocentium Romanum Epiſcopum *non potuiſſe aliud reſpondere* interrogantibus *quàm quod Apoſtolica Sedes & Romana cum cæteris tenet perſeueranter Eccleſia?* Nunquid eſt irrefragabilis quando dicit *nefas eſſe* dubitare de eo quod Apoſtolica Sedes ſanxiſſet? Nunquid eſt irrefragabilis dum Pelagianos aduerſus cæteros Epiſcopos & Congregata tùm in Oriente tûm in Africa contra ipſos Concilia pertinaces, ceſſuros ſperat eiuſdem Innocentij authoritati maiori? Nunquid eſt irrefragabilis quando *Apoſtolatus principatum* & quod idem eſt, *Apoſtolicæ Eccleſiæ principatum cuilibet Epiſcopatui præferendum*, agnoſcit in Eccleſia Romana? His & ſimilibus locis cum tam clarè monſtret Auguſtinus, quam tutum ſit adhærere Sanctionibus Apoſtolicæ Sedis, audent aliqui contra prodeuntem ab illa Conſtitutionem excipere pro Sancto Auguſtino & proteſtari. Nec intelligunt nihil aliud hoc eſſe quam excipere & proteſtari contra ipſummet Sanctum Auguſtinum? Imponere quoque D. Thomæ non verentur, qui eorum Doctrinam iam olim vocauit hæreticam.

Pſal. in par. Donati.
L. 1. contra Iul c. 4.
Ibidem.
Epiſ. 157.
Epiſ. 92.
L. 2. c. 1. de Bapt. & ep. 162.

CAP. IV.

CAPVT IV.

Quid probent aliæ quædam coniecturæ Ianſenianorum circa mentem Summi Pontificis?

IANSENIANI Doctores ex humanitate quâ fuerunt excepti à Summo Pontifice, qui liberaliter Indulgentias eis dedit, qui laudauit ipſorum agendi rationem, qui eloquentiam & eruditionem commendauit, qui dixit ſe noluiſſe, in ipſorum ſcilicet gratiam, in ſua Conſtitutione vti clauſulis illis quæ communiter vſurpari ſolent, *De plenitudine poteſtatis*, &c, *indignationem Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli ſe nouerit incurſurum.* Ex his inquam atque aliis Summi Pontificis reſponſis, verbis, factiſque, conficere conantur noluiſſe illum damnare quinque Propoſitiones in ſenſu quem habent Ianſenij, ſed in eo quem non habent, quique illis malignè tantùm affingi poteſt. Ad hæc omnia paucis reſpondeo.

Ex Epiſtola quam Quatuor viri Ianſeniani Romæ ſcripſerũt ad Epiſcopos Galliç 16. Iunij.

Primò contra fidem obſignatarum tabularum minimè dubiam minimeque obſcuram, non eſſe agendum coniecturis. Teſtamentum condidit Sempronius, Caium ſcripſit hæredem, Tabulæ producuntur; quis eum audiat, qui ex diuinatione coniecturarum contendit voluiſſe inſtituere Titium? Profero Conſtitutionem Pontificis, quâ diſertè ſignificat ſe in quinque propoſitionibus damnare *opiniones*, hoc eſt, *ſenſum* Ianſenij, quem fateris eſſe proprium illarum ſenſum: hîc tu mihi coniecturas affers, quibus obtineas noluiſſe damnare ſenſum Ianſenij quem habent, ſed alium quem non habent. Ridendus ille conatus eſt.

Secundò, Reſpondeo Ianſenianos in ſuis relationibus id omittere ſolitos, quod eſt efficacius ad intelligendam Pontificis mentem. Tertiò vel quartò Menſe quàm Romam peruenerant, admiſſi ſunt tandem atque auditi à Pontifice, cum ea humanitate ac beneuolentia, quâ ſolet aduenas excipere. Scripſere id ſtatim in Galliam & curarunt inſeri Gazetis, cœperuntque geſtire lætitia, qui ſectam illam ſequuntur, ſpe præcipiti euentum cauſæ occupante. Atqui in eodem primò congreſſu Pontifex diſertiſſimis verbis ſignificarat, nolle ſe vlla ratione vt Conſtitutio Vrbani Deceſſoris ſui reuocaretur in dubium, quod erat, nolle ſe vt quiſquam ambigeret, an ſit verum quod in ea Conſtitutione exprimitur, Doctrinam pridem damnatam à Ianſenio defenſam eſſe cum ſcandalo totius Orbis Chriſtiani, cùm contemptu Sedis Apoſtolicæ, cùm periculo fidei Chriſtianæ. Hæc Ianſeniani pro candore ſuo premenda cenſuere, ſcribenda cætera & gazetis commendanda.

Iam ſimiliter ex variis beneuolentiæ ſignis, quibus probauit Pontifex poſſe bene conuenire, atque in vna Sede morari Maieſtatem & humanitatem, coniiciunt illi probatam fuiſſe ipſorum doctrinam: dicere omittunt quomodo fuerint excepti doctores alij, quorum eſt doctrina contraria, D. Hallier, D. Ioyſel, & D. Lagaut, quibus inter cætera paterni amoris argumenta Pontifex propriam effigiem auro atque argento impreſſam dedit, Beneficia contulit Eccleſiaſtica, quæ ad manum erant, vacatura expectare iuſſit, &c. Hinc ſcilicet conſtat, ita erga vtroſque ſe geſſiſſe Pontificem, vt iſtis gratulari voluerit pro re feliciter geſta: & pro nauata fideliter opera fidei Catholicæ gratificari: de illis autem ſperaſſe meliora; ideoque ad reſipiſcentiam & errorum retractationem humanitate ſuâ inuitare voluiſſe.

Laudatam dicunt ipſorum agendi rationem. Du-

bito an ſit verum. Accepi enim ab hominibus fide dignis, non ſine admiratione cognouiſſe Pontificem quantàm illi vim pecuniarum Romæ conſumpſiſſent. Sunt qui aſſerant ſupra quadraginta noſtratium ſcutorum millia fuiſſe ab illis expenſa. Quæ non modica eſt Eccleſiæ Romanæ laus ; quippe cuius æquitate atque integritate factum eſt , vt inermis & nuda veritas ſplendentem aureis armis conficeret errorem. Addunt, eloquentiam quoque commendatam, quod ſi eſt verum, neceſſe eſt ipſos eloquentiores eſſe dicendo , quàm ſcribendo. Latinè enim dicebant , & conſtat vel ex ipſo trium columnarum opuſculo , ſi tyrocinium vnquam poſuere Latinè dicendi , certè non abſoluiſſe. Quidquid id eſt , dicere omittunt ita laudatam ipſorum eloquentiam , vt fuerit deſideratum iudicium. Nam cum dicturi eſſent de quinque propoſitionibus, cœperunt dicere de Ieſuitis, ducto ab illis verbis exordio, *Semipelagiana Ieſuitarum Societas*, tenuitque duas horas inuectiua , pugnante in omnium auditorum animis cum indignatione patientia. Satyram illam excepit effuſa in commendationem Sancti Auguſtini & gratiæ per ſeipſam efficacis oratio , de quibus nulla erat controuerſia ; & poſt longa quatuor circiter horarum faſtidia : compertum eſt nondum cœpiſſe dicere *de tribus capellis.*

Indulgentias conceſſit Pontifex, quia putauit retinere illos fidem purgatorij & communionis Sanctorum. Voluit vt gratiæ tribuerent, quòd in ſua Conſtitutione omiſiſſet de induſtria , extremæ indignationis verba: bene habet. Igitur putauit ad eos pertinere hanc damnationem ; ſed, ſpe reſipiſcentiæ & opinione docilitatis ipſorum, iudicauit leniendum eſſe decretum & pillulam condiendam.

Expendamus quaſdam alias eorum ratiocinationes ad hoc caput ſpectantes. Cum propoſuiſſemus, inquiunt, & ſcripto & viua voce proprium & par- In prædicta Epiſtola Romæ ſcripta 16. Iunij.

ticularem ſenſum Quinque Propoſitionum, profeſſi nos illum defenſuros donec definitiuum de eo iudicium proferretur: ſua Sanctitas pronuntiauit de propoſitionibus ſine vlla expreſſione ſenſus proprij & particularis; Ergo certum eſt argumentum, quod probauerit, vt propoſitiones illas tueremur in ſenſu proprio & particulari, quem dicimus eſſe Catholicum.

Reſpondeo, argumentum non tantum non eſſe certum, ſed eſſe etiam ridiculum; & concludendum eſſe potius oppoſitum. Quia ſi quando exprimendum eſt in quo ſenſu damnetur aliqua propoſitio, id potiſſimum exprimi debet, quando damnatur in alieno, aut valdè remoto; quando enim ſimpliciter damnatur, damnari cenſenda eſt in proprio. In quo enim ſenſu damnantur quæ damnantur in Tridentino? In quo ſenſu quæ damnantur in Arauſicano, & in Concilijs Africanis? Fit ne ibi vlla expreſſio particularis & proprij ſenſus? Et tamen ille potiſſimum damnatur. Si damnaretur alienus & non proprius, hoc potius erat exprimendum, vt monerentur fideles, & tolleretur manifeſtum errandi periculum. Atque ita, quæ lata eſt in Quinque Propoſitiones ſententia, Iudicium fuit definitiuum, quale Ianſeniani poſtulabant, de proprio ſcilicet atque germano earum ſenſu. Pergunt.

Cùm expoſuiſſemus, inquiunt, ſenſum in quo defendimus quinque Propoſitiones, ſua Sanctitas non ſolùm non improbauit, ſed quidquid dixeramus excepit *extraordinariis approbationibus*, quod eſt ſignum poſitiuum, vnde intelligatur non eſſe damnatas in eo ſenſu.

Reſpondeo, Si poſitum erat in illa expoſitione ſenſum Ianſenianum Quinque Propoſitionum eſſe Catholicum, vel earundem ſenſum *proprium*, *germanum*, *legitimum*, eſſe approbandum; aut eſſe Doctrinam Sancti Auguſtini, aut eſſe neceſſariò cen-

nexum cum fide Catholica de neceſſitate diuinæ gratiæ : aut quid ſimile, nego Pontificem approbaſſe quidquid illa expoſitio continebat. Et ſi quis hoc affirmet, dico imponere illum Summo Pontifici. Romam petat quicumque ſe hâc reſponſione offenſum putabit, vt iniuriam vlciſcatur, & ſuam fidem atque innocentiam probet Pontifici; ſi habebit vnde viuat eundo, ſpondeo non fore neceſſarium redituro viaticum. Pergunt.

Sua Sanctitas adeò perſuaſum habuit veras eſſe Quinque Propoſitiones in ſenſu noſtro, vt non curarit vlterius id examinari : neque enim deinceps indictam eſſe vllam Congregationem; fuiſſe autem indicendam ſi qua fuiſſet dubitandi ratio, circa ea quæ fuerant à nobis propoſita.

Reſpondeo eſſe hoc quoque argumentum perquam ridiculum, & cuius vis tota in ipſos argumentatores retorqueatur. Nimirum Summus Pontifex adeò perſuaſum habuit illos tantâ contentione tamque longâ oratione nihil dixiſſe, quod dubiam redderet iam conceptam definitionem, vt iudicauerit eſſe ſuperfluam ſuper ea re vlteriorem inſtituere deliberationem. Et reuera fuit hoc quoque iudicium eorum qui dicentibus aderant; aderant autem Cardinales & Conſultores omnes ad hoc negotium deputati, qui palam profeſſi ſunt ſe prorſus nihil audiuiſſe, quod non occurriſſet prius, quod non expenſum, quod non diſcuſſum ampliſſimè fuiſſet.

Atque hinc ſoluitur alia eorumdem cauillatio, cum dicunt, Conſtitutionem Pontificiam teſtari examinatas fuiſſe à Conſultoribus Quinque Propoſitiones : Non fuiſſe autem examinatas in eo ſenſu quem ipſi propoſuerunt, poſtquam ab illa propoſitione nulla deinceps eſt habita Congregatio; Ergo neque in eo ſenſu damnatas, quod non ſit veriſſimile, damnatum eſſe quod examinatum non eſt.

Soluitur inquam, Quia ſenſus ille ante ipſorum declamationem erat notiſſimus. Nimirum ille erat qui ab Orthodoxis Doctoribus & viuâ & ſcriptâ voce ad examinandum fuit ab initio propoſitus; cuius rei manifeſtam faciunt fidem ſcripta omnia Cardinalibus & Conſultoribus ad informandum oblata. Inter quæ recenſeri poteſt, *Informatio de quinque propoſitionibus* quæ deinde in lucem prodiit. Senſus igitur quem Ianſeniani Catholicum vocant, tanquam *proprium*, *germanum*, *legitimum*, Quinque Propoſitionum ſenſum ſpectauit ab initio Congregatio, & illum damnauit Pontifex tanquam hæreticum. Pergunt.

In Vltimo congreſſu, cum iam eſſemus diſceſſuri, teſtatus eſt Pontifex ſe *illas propoſitiones* approbaſſe, ſuæque menti impreſſiſſe, & quidem verbis *quam credi aut exprimi poſſit, honorificentioribus atque efficacioribus.* Reſpondeo, Ianſenianos hic quoque ludere. Quid eſt quod dicunt *illas propoſitiones*? Quo inquam referunt, *illas*? Ad Quinque Propoſitiones damnatas? Nego verum eſſe quod dicunt; ad inania cantica illa de gratia per ſeipſam efficaci, & de authoritate Sancti Auguſtini? Eſto, non repugnarit Pontifex quominus gratiam per ſeipſam efficacem intra præſcriptos ipſis Thomiſtis limites propugnarent: probauerit etiam vt Sancti Auguſtini Doctrinam colerent: quid hoc ad defenſionem quinque Propoſitionum, quas & Thomiſtæ & Auguſtiniani damnant? Si dixiſſent Româ diſceſſuri, tueri ſe Quinque Propoſitiones, tanquam Catholicas iuxta ſenſum *particularem*, *proprium*, *legitimum*, *germanum*, non pertranſiſſent Pontem Miluium, Roma illos adhuc haberet, vel in ciuitate, vel in ſuburbio.

CAPVT V.

An Quinque Propoſitiones, damnatæ ſint tantùm in genere?

HIc eſt alius Ianſenianorum cauillus, quem illi inculcare non ceſſant, *Propoſitiones in vniuerſum damnatas, intacto ſenſu particulari quo defenduntur à Ianſeniſtis: Relictas eſſe in ſua ambiguitate generali: Ab iis qui eas conceperunt fuiſſe affectatam illam confuſionem; ideòque conceptas æquiuocis vocibus atque indefinitis. Potuiſſe damnari illa generalitate, fuiſſeque reuera damnatas ab ipſis quoque Ianſenianis: Damnationem cadere in propoſitiones vniuerſim acceptas, non in ſenſus particulares & controuerſos*, &c.

Quæ verba meras vmbras ſignificant; nec alio ſpectant, quàm vt offuſis imperitorum animo tenebris occultetur ſplendor lucidiſſimæ veritatis. Propoſitiones damnatæ conſtant verbis & ſignificatione; ſi verba ſpectemus, ſunt propoſitiones indiuiduæ ac ſingulares totidem verbis apud Ianſenium contentæ. Et de prima quidem ipſimet fatentur; de cæteris demonſtratum eſt cap. 1: ac proinde ſi qua eſt ex hoc capite ambiguitas, Ianſenium accuſent & eorum innocentiam fateantur, qui quod apud illum inuenere idipſum fideliter obtulere Pontifici, vt diſpiceret, an eſſet cenſura dignum.

Supereſt ergo vt generalitas illa & confuſio cadat in ſignificationem. Quomodo autem poteſt eſſe vaga & confuſa ſignificatio propoſitionis, quæ non habet niſi vnum ſenſum *eumque proprium ac legitimum*? Ianſeniani duos proferunt in ſuis columnis: alterum hæreticum, alterum vt ipſi putant, Catholicum, &

quia nos hoc negamus, controuerſum. Senſum hæreticum vocãt *alienum*; Catholicum verò *proprium*, Ex aliena & propria quomodo poteſt colligi vniuerſalis quædam ſignificatio propoſitionis? Vel ſi poteſt; vllanè vſpiam eſſe poteſt cuius non ſit pariter vaga & indefinita ſignificatio, ac proinde quæ non laboret eo vitio cuius iſtæ iam accuſantur? Dicitè Ianſeniani, veſtram excutite Grammaticam, veſtrum vocabularium percurrite; poſſetis aliquâ propoſitione ita Ianſenij ſenſum exprimere propriè, vt nullus eſſet locus alienæ interpretationi? Ergo quid facere potuerunt quod non fecerint, qui Quinque Propoſitiones conceperunt, vt ipſiſſimum Ianſenij ſenſum exprimerent?

Obtruſere, inquiunt, ſenſum alienum. Sed quibus? Conſultoribus, Cardinalibus, Pontifici, ſcilicet illiteratis inperitiſque, qui neſcirent in cenſendis propoſitionibus ſenſum alienum diſtinguere atque à legitimo ſeparare? Digna hæc quidem eſt cogitatio religione veſtra modeſtiaque, vt ſatius videatur ſtuporem affingere Principibus Eccleſiæ atque ipſi Chriſti Vicario, quam proprium confiteri. Nam quis maior eſſe poteſt animi ſtupor, quam propoſitionem, quæ iuxta proprium germanumque ſenſum Catholica eſt, nullâ diſtinctione, nullâ monitione præmiſſâ, damnare propter alienum?

Sed neque verum eſt quod dicunt, ſenſum hæreticum illum & alienum fuiſſe obtruſum ab Orthodoxis Doctoribus in informationibus ſecretis. Et quia iactant, oblata Conſultoribus eorum ſcripta in ipſorum manus perueniſſe, prouoco vt producant, probentque impoſturam de qua queruntur. Conſtabit nimirum non ſolum non fuiſſe vnquam inſinuatum ſenſum illum Conſultoribus ac iudicibus, quin potius eos qui negotium vrgebant ſollicitè cauiſſe ne proponeretur, vt ferretur Iudicium de Ianſeniano, hoc eſt proprio, legitimo & controuerſo?

Atque hinc fit illius peccati quod Ianſeniani poſſibile

ſibile putant, cum dicunt, ſenſum hæreticum non conuenire Quinque Propoſitionibus, *ſed illi malignè affingi poſſe*, non alios eſſe reos quam Romanos Iudices, atque adeo Pontificem ipſum Nam cum hæreticas eſſe, idem ſit ac habere ſenſum hæreticum: conſequens eſt, vt qui hæreticas eſſe abſolutè pronuntiat; abſolutè quoque pronuntiet habere ſenſum hæreticum. Atqui hoc eſt, inquiunt, *affingere*. Affingit ergo qui pronuntiat. Nec aliud reſtat in quo gratificentur Pontifici, quodque illi condonent, quàm ſi concedant non feciſſe hoc *malignè*: ſed vel imprudenter, vel inſcitè, vel aliâ quâdam ratione minus culpabili.

Poſſem hîc quoque Philoſophiam Ianſenianorum appellare, cum dicunt, Quinque Propoſitiones *in genere* fuiſſe damnatas: & dum damnantur, *relictas eſſe in ſua generalitate*. Nam cum hæc intelligantur de earum ſenſu, conſequens eſt, vt ſenſus *in genere vel in ſua generalitate relictus*, intelligatur eſſe damnatus. Quid autem intelligunt per ſenſum *in genere, vel in ſua generalitate relictum*? Si ſciant quid loquantur, fateri debent eſſe ſenſum præciſum ab alieno & proprio, à Catholico & hæretico; ac proinde ſenſum qui ſub tali præciſione, nec hæreticus eſt nec Catholicus, ſed poteſt ad vtrumlibet determinari. Iam videant quid dicant. Scilicet, Quinque Propoſitiones in ſua generalitate relictas, hoc eſt quatenus nec hæreticæ, nec Catholicæ ſunt, damnatas eſſe vt hæreticas. Et quis eſt ille qui damnat? Et quâ æquitate damnari poteſt, aut etiam pronuntiari res aliqua vt mala, ſub ea ratione ſub qua nec bona nec mala eſt? Poteſt eſſe mala, inquiunt, ergo dicatur hoc tantùm eſſe poſſe malam; ſed non dicatur abſolutè malam eſſe. Sancti, quandiù ſunt in hac vita poſſunt eſſe mali, ergo ne dici poſſunt abſolutè mali? Deinde, hoc ipſum contradictionem implicat, vt ſenſus ille poſſit eſſe malus, *relictus* vt dicunt *in ſua genera-*

litate, quia quamdiù relinquitur in ſua generalitate, relinquitur in illa præciſione à bono & malo: nec poteſt eſſe malus niſi relictâ generalitate & admiſsâ contractione ac determinatione ad malum.

Obiiciendum hoc fuit Thraſonibus iſtis, qui poſt amiſſam victoriam videri volunt formidabiles, negantque aduerſarios *arcanâ vi tremendæ veritatis impeditos, & micantibus radiis teſtimoniorum Sancti Auguſtini ſtupefactos, prodire auſos in publicum* vt cum ipſis manus conſererent coram Summo Pontifice, cum iam conſtet eſſe quod diſcant, vel in ipſis elementis dialecticæ.

Ibid.

Atque ex his etiam conſtat Quinque Propoſitiones nec *æquiuocas* rectè dici poſſe, neque *ambiguas*: quippe quæ vnum tantùm habent ſenſum legitimum & proprium, ita vt omnis alius alienus ſit. Nam ſi hoc ſit æquiuocum eſſe, vel ambiguum, impoſſibile eſt quidquam vnquam ab aliquo pronuntiari quod ambiguum & æquiuocum non ſit. Atque ita quod Ieſuitis perperam improperant, ipſimet Ianſeniani Doctores fient, Auctoreſque æquiuocorum.

CAPVT VI.

An ſeruatus ſit ordo legitimus in hoc negotio dum recurritur ad Pontificem, non præmiſſo Epiſcoporum Galliæ Concilio?

POſt ſcriptam ab Epiſcopis Galliæ ad Romanum Pontificem Epiſtolam illam, quâ poſtulabant certam ſuper controuerſis Propoſitionibus definitionem, Ianſeniani, quia rebantur huiuſce conſilij vel Auctorem eſſe vel promotorem Illuſtriſſimum Vabrenſem, igneam contra illum Epiſtolam ſcripſere, quâ nulla dignitatis, pietatis & ſingularis eruditionis habita ratione, inſignem in Eccleſia Antiſtitem ludibrio habent. Reprehendunt autem inter cætera hoc maximè, quod cum id temporis conueniſſent Pariſios ad negotia Cleri Gallicani miſſi varijs ex Prouincijs Epiſcopi, non ad illos retulerit hanc cauſam poſt legitimam diſcuſſionem publico ipſorum iuditio definiendam. Quod tunc vt fieret Ianſeniani poſtularant, prætermiſſum modo queruntur. Et ſunt qui quamuis Decretum Pontificis admittendum putent, reprehendunt tamen veluti peccatum contra morem antiquum Eccleſiæ, & inſtitutionem primæuam atque inuiolabilem Spiritus Sancti, quod pronuntiatum ſit nullo præmiſſo Epiſcoporum Galliæ Concilio; id quod illi tribuendum putant occultæ operationi Spiritus inimici. Optandum erat, vt quemadmodum Decretum à Spiritu inimico procuratum admittendum tamen conclu-

dunt; ità Ianſenij doctrinam tametſi diuinitus inſpiratam, cenſerent nihilominus eſſe reiiciendam. Diceremus italicâ phraſi, *manco male*, ſed vt ſatisfiat huic quærelæ,

Primùm, Si quod eſt in hoc recurſu peccatum, recurrentium peccatum eſt. Is enim ad quem recurrére, quid peccauit, quando inſtanter interrogantibus reſpondit? Ergo ipſimet Epiſcopi Galliæ ſunt, qui peccarunt, ſi iuſta querela eſt: ipſi qui vel neſciuere morem Eccleſiæ vel contempſere: ipſi qui violarunt Inſtitutionem inuiolabilem Spiritus Sancti: ipſi qui paſſi ſunt implicari ſe caſſibus inimici Eccleſiæ ac perturbatoris Hierarchici Ordinis. Ipſi qui traditionem antiquam amiſere, magnum èquidem malum, magnumque opprobrium Epiſcopalis Ordinis, ſi verum eſſet. At quot ſunt, qui lapſi dicuntur in hanc foueam? Octoginta & amplius numerantur qui litteris illis ſubſcripſere, quibus poſtulata eſt à Pontifice Quinque Propoſitionum deciſio. Deus immortalis! Octoginta Epiſcopi Galliæ, vel neſciuere, vel neglexere conſuetudinem Eccleſiaſticam! Octoginta violarunt inſpiratum à Deo Eccleſiæ morem! Octoginta decepti ſunt ab inimico Spiritu! Scire velim cum accuſentur Octoginta, quot ſint qui accuſant? Si reſpondeatur, controuerſia ſoluta eſt.

Creuerit adhuc hoc malum poſt acceptam conſtitutionem Apoſtolicam. Quotquot enim erant tunc Pariſijs Epiſcopi Galliæ, erant autem vnus & triginta, conuenere, vt de acceptanda & promulganda deliberarent: & fuit vnanimis omnium conſenſus acceptantium, decretumque vt omnium nomine agerentur gratiæ Summo Pontifici, & reliqui per Galliam Epiſcopi circularibus litteris inuitarentur ad promulgandam pariter illam Definitionem. Miſſæ ſunt litteræ, ſequuta Bullæ promulgatio per omnes ferè Diœceſes, quæ eſt approbatio quædam

Vniuerſorum ferè Galliæ Epiſcoporum. Ac proinde non Octoginta modò, ſed quotquot ferè ſunt Epiſcopi Galliæ rei fiunt acceptatæ Conſtitutionis quæ illegitimè & contra Eccleſiaſticum ordinem lata eſt. Iterum quæro cùm tot accuſentur, quot ſunt qui accuſant? ſi reſpondeatur, dirempta lis eſt, & abſoluti rei.

Debuerant autem animaduertere Ianſeniani, accuſare ſe non modo noſtrates Epiſcopos, ſed verò etiam antiquos illos qui heroïcis Eccleſiæ temporibus tum veræ fidei fundamenta, tum veræ ſanctitatis exempla poſuere futuris deinde ſæculis. Reus, inquam, eſt Iulius primus dum ad Antiochenos ſcribens, *conſuetudinem* eſſe dicit vt ad Sedem Romanam de naſcentibus controuerſiis *primum ſcribatur*. Reus Athanaſius ipſe qui hæc Iulij verba in ſecunda Apologia refert & approbat. Reus Innocentius Primus, qui Exuperium Toloſanum laudat, quod de rebus dubijs ipſum conſuluerit, *ſequutus* in hoc *vetus inſtitutum*. Reus Exuperius ipſe, Reus Victricius, Rothomagenſis Epiſcopus, Reus Decentius Epiſcopus Eugubinus, Reus Proſper, Reus Hilarius qui cauſas in Prouincijs indiſcuſſas ad Romanum Tribunal detulerunt. Et qui non erunt in tota illa antiquitate rei, ſi Ianſeniani, qui accuſant innocentes ſunt?

Sed quis neceſſitatem illam impoſuit, & vbinam fixit Spiritus Sanctus legem illam inuiolabilem, ne quis ad Romanum Epiſcopum quæſtionem fidei definiendam deferret, quæ non eſſet in Concilio Epiſcoporum vel nationali, vel Prouinciali agitata prius? Factum eſt, inquis, aliquando: ita inquam eſt, & reſtiſſimè factum eſt: ſed aliquando etiam non eſt factum, nec tamen ideo minus rectè. Quippe pro diuerſo rerum occurſu contraria ſæpe conſilia ineunda ſunt & omnia tamen optima. Vt autem facti vnius exemplum regulam præſcribat generalem potius quam alterius, nulla ratio eſt. Nam quod non

vna & eadem ratio in vrgendo controuerſiarum iudicio ſeruata ſemper ſit, quis merito dubitauerit?

Quando Pius Romanus Epiſcopus, vt refert Baronius, ſanctione ſuâ præuenit errorem Quarta-decimanorum, & Iudaïzantes correxit Eccleſias, quod Concilium præceſſerat? Quando Eleutherus ſcripſit ad Epiſcopos Galliæ contra dogmata Montaniſtarum & Marcioniſtarum? quando Victor Theodotum Coriarium damnauit? Quando Zephirinus Montanum & Montaniſtas ſimiliter damnauit, quod Concilium præceſſerat? Quando Innocentius I. in Epiſtolis ad Decentium Eugubinum Epiſcopum, ad Victricium Rothomagenſem, ad Exuperium Toloſanum, tam multa ſanciuit de Sacramento Confirmationis, Extremæ-Onctionis, Matrimonij, de votis, de libris canonicis, de cœlibatu Sacerdotum? Quando Celeſtinus à duobus Epiſcopis interrogatus Proſpero & Hilario Decreta fidei miſit ad omnes Epiſcopos Galliæ, contra Semipelagianos? Quando Leô morem aboleuit qui per Campaniam, Picenum & Samnium irrepſerat, exigendi à peccatoribus publicam peccatorum confeſſionem, docuitque ſecretam ſufficere, quod Concilium præceſſerat? Quod Concilium præceſſerat, quando Felix ad Epiſcopos in Arauſicana ciuitate congregatos Decreta fidei contra Semipelagianos acceptanda & promulganda miſit? Et quid authoritatis haberet Arauſicanum Concilium præ Cariſiaco, quod Ianſeniani ludibrio habent, ſi non eam peteret ex illa prædefinitione Sedis Apoſtolicæ, quæ cauſa fuit cur de eius decretis nihilo magis deinde ſit dubitatum, quamuis eſſent Decreta quindecim tantùm Epiſcoporum, quam de Decretis Concilij Oecumenici? Quod Concilium præceſſerat, quando Leo X. Lutheri Propoſitiones damnauit quam plurimas? Quod etiam, quando Pius V. & Gregorius XIII. quam plurimas item

Baij damnarunt, obediente totâ Eccleſiâ Catholicâ huic damnationi vſque ad tempora Ianſenij?

Primis, medijs & infimis Eccleſiæ temporibus vſurpatum reperimus morem illum, & recurrendi ad Romanum Pontificem, & ab eo reſponſa petendi in cauſis fidei nullo præmiſſo earum Prouinciarum quæ hoc petebant Concilio, nec quiſquam Catholicorum reſtitit vnquam, aut quidquam oppoſuit quo putaretur illegitimus aut inordinatus agendi modus; & violatam dicemus inuiolabilem Eccleſiaſticæ Traditionis conſuetudinem in eo quod nuper poſt tot exempla geſtum eſt?

Afferunt Innocentii I. Decretum Tertium in Epiſtola ad Victricium Rothomagenſem Epiſcopum, cum dicit *Si autem maiores cauſæ in medium fuerint deuolutæ, ad Sedem Apoſtolicam, ſicut Synodus ſtatuit, poſt Epiſcopale iudicium referatur:* Sed conſtat non ideo hæc dici quod ſit neceſſarium vt Epiſcopale iudicium præcedat Sedis Apoſtolicæ definitionem; ſed quia neceſſarium eſt vt Sedis Apoſtolicæ definitio ſuperueniat Epiſcopali iudicio, ſi quod ſit in huiuſmodi cauſis, ad complementum firmitatis atq; authoritatis. Quod eſt non egere Sedis Apoſtolicæ definitionem Epiſcopali iudicio præuio, Sed egere Epiſcopale iudicium Sedis Apoſtolicæ definitione ſubſequente. Et hoc euidenter colligitur ex ipſo Decreto Innocentij, cum dicit ante ſuperius poſita verba illa, *Nec alicui liceat*, SINE PRÆIVDICIO TAMEN ROMANÆ ECCLESIÆ CVI IN OMNIBVS CAVSIS DEBET REVERENTIA CVSTODIRI, *relictis ſuis Sacerdotibus qui in eadem prouincia Dei Eccleſiam nutu diuino gubernant, ad alias conuolare Prouincias, &c.* Hoc enim quid aliud ſignificat, quam etſi non liceat relictis ſuis Sacerdotibus ad alias conuolare Prouincias, vt contentiones inter clericos *tam ſuperioris quam inferioris ordinis* motæ dirimantur; licere tamen adire Romanam Eccleſiam? Et hoc apertiſſimè confirmatur ex eiuſdem

Innocentij Epiſtola 91. inter Auguſtinianas cum dicit. *Non humanâ ſed diuinâ ſententiâ* decretum à Patribus, *Vt quidquid de diſiunctis remotiſque Prouinciis ageretur*, *non* PRIVS DVCERENT FINIENDVM NISI AD HVIVS SEDIS NOTITIAM PERVENIRET VBI TOTA HVIVS AVTHORITATE IVSTA QVÆ FVERIT PRONVNTIATIO FIRMARETVR, *indeque ſumerent cæteræ Eccleſiæ velut de natali ſuo fonte*, *&c.* Adde quod eſt in Concilio Romano IV. ſub Symmacho vbi dicitur; *Romanum Epiſcopum conſueuiſſe per totum orbem* TRIBVERE FIRMITATEM STATVTIS SYNODALIBVS.

Nec quiſquam merito repugnare poteſt, niſi Velimus Eccleſiam Chriſti relictam eſſe in multis caſibus ſine remedio contra gliſcentes hæreſes. Nam quid fiet, ſi quod aliquando contingit Principes nolint in ſuis Ditionibus haberi Concilia? Quid fiet ſi nolint ipſimet Epiſcopi conuenire, quod etiam contingens eſt? Quid ſi cum conuenerint maiori parti nec tamen ſaniori videatur nihil decernendum, ſed permittendum diſputationibus hominum id de quo iuſta ſuſpicio eſt? Et qui putant octoginta & amplius errauiſſe, dum fidei cauſam indiſcuſſam ad Pontificem referunt, non poſſunt timere nè faciliùs errent nouem decemuè, qui forte ad Concilium Prouinciale vocabuntur, dum maiori eorum parti doctrina quæ reuera periculoſa eſt, tuta videtur, ac proinde nec Pontifici proponenda? Quàm numeroſa fuere olim Arianorum Epiſcoporum Concilia? Quàm fuerunt etiam denſa refertaque Donatiſtarum? Legimus apud Auguſtinum non niſi per centurias numeratos. Ergo quid fieret ſicubi contingeret Ianſeniſmum ita propagari, vt Concilium cogi non poſſet quod non conſtaret maiori ex parte Ianſeniſtis? Demus, verbi gratia, eſſe ſaltem poſſibile quod Ianſeniani per inſignem calumniam in Clerum Gallicanum contigiſſe mentiuntur in Secunda pro Ianſenio Apologia *Epiſcoporum Galliæ maiorem meliorem que*

lioremque partem adhærere Ianſenio. Pudendum equidem mendacium & Illuſtriſſimis Præſulibus iniurioſiſſimum. Sed demus fieri ſaltem poſſe quod factum illi calumniantur. Vt ea controuerſia rite ſoluatur ab Epiſcopo Romano, neceſſarium erit cauſam prius agitari à congregatis in Concilio aliquo Epiſcopis Galliæ, vti iam volunt. Ergo quid putamus concludendum in eo Concilio cuius pars maior minori nequicquam repugnante Ianſenio fauebit? Et cum in gratiam Ianſenii fuerit ab illis pronuntiatum, Chriſti Vicarius quid faciet? Debebit confirmare quod ab illis fuerit definitum? An etiam confirmare debuit quod definitum olim fuit à tali quodam Concilio Donatiſtarum, Arrianorum, Nouiatianorum & ſimilium? Hoc eſt, an debebit errare? Ergo contradicere poterit? Dicant modo, Ianſeniani, qui poteſt fidei cauſam definire contradicentibus Epiſcopis, definire non poterit iiſdem ſilentibus: neque hoc ſolum ſed inſuper definitionem poſtulantibus? Quid grauius eſt, quid-vè operoſius expectantibus ſuggerere quod credant, an ingerere repugnantibus? Quid inquam difficilius, ſtatuere aliquid nullo exiſtente qui reſiſtat, an reſiſtentibus & in contrarium nitentibus iis quorum intereſt? Et ſi hoc poteſt Romanus Epiſcopus, illud non poterit.

Scio prudentiæ legibus caueri ne de controuerſis fidei quæſtionibus Pontifex pronuntiet niſi præmiſſa ſeria maturaque conſultatione: & ſcio quoque non paſſurum Spiritum Sanctum qui caput Eccleſiæ regit, vt huic officio deſit vnquam; ſed quam certum eſt conſultationem illam interdum habitam in Prouinciis in quibus controuerſiæ naſcebantur, conuenientibus earum Epiſcopis; tam certum eſt ſæpe quoque habitam Romæ tantùm, conuenientibus tum Epiſcopis aliquot tum aliis etiam Doctoribus, quod cum in hac quoque cauſa cumulatiſſimè ſeruatum ſit, Ianſeniani immeritò queruntur.

Sed video quid ſperauerint ſi fuiſſent hæ controuerſiæ in Concilio quodam particulari agitatæ. Experti iam erant, quid eorum artes, quid patrocinia, quid audacia, quid vires poſſent, in illo Sorbonicorum Doctorum congreſſu quo ferenda erat ante aliquot annos de Quinque Propoſitionibus ſententia. Nam cum certiſſima eſſet condemnatio mox futura, ità turbauêre conuentum tumultu ſuo, ità vociferati ſunt, ità rixati, motis de induſtria cauſarum aliarum controuerſiis, vt de illa propter quam conuenerant, nihil vnquam proponi, nihil deliberari, nihil definiri potuerit.

Non deerat illis ratio quâ ſimile aliquid obtinerent, ſi fuiſſet hæc cauſa in Concilio paucorum Epiſcoporum tractata. Et hoc illis dolet, quod Romæ de hac controuerſia inſtitutum ſit eiuſmodi Iudicium, quod nec factione, nec interceſſione, nec pecuniâ, nec patrociniis, nec amicitiis corrumpi turbari-vè poſſet.

CAPVT VII.

Tertia columna Ianſenianorum Examinatur.

TERTIAM columnam Ianſeniani erigunt ex Doctrina quam dicunt eſſe Molinæ & Aduerſariorum, & quæ opponitur tum primæ in qua ſenſus hæreticus exprimitur, tum ſecundæ in qua exprimitur ſenſus controuerſus quem ijdem Catholicum eſſe arbitrantur. Concludunt autem Pelagianam vel Semipelagianam eſſe doctrinam huius columnæ, vt pote damnatam in Congregatione Romana de Auxiliis, ſub Clemente VIII. & Paulo V.

Antequàm hæc refutem, dicam quid mihi contigerit. Incidi in ſcriptum quoddam alicuius Legiſperit cuius antea memini, datum 4. Iulij, qui cum ſupponat tres-illas columnas, tres-ſenſus continere damnatarum propoſitionum, argumentatur & dicit, Pontificem non damnare propoſitiones in primo ſenſu hæretico, quod hoc videatur eſſe ſuperfluum: nec in ſecundo, quod ille ſit, vt ipſe putat, Catholicus; concludit eſſe igitur damnatas in tertio, qui ſenſus eſt Molinæ ac *Patrum Ieſuitarum*: & hâc ratione ſibi perſuadet atque aliis perſuadere conatur, ſolos *Patres Ieſuitas* in Conſtitutione Innocentii fuiſſe damnatos. Nunquam vidi argumentum magis ridiculum. Nam tertius ille ſenſus non eſt ſenſus propoſitionis, nec vt talis affixus eſt illi columnæ; ſed eſt ſenſus propoſitioni contrarius. Confer hæc duo pronuntiata.

Prima Propoſitio damnata.	PROPOSITIO PRIMÆ contraria.
Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundũ præſentes quas habent vires ſunt impoſſibilia, deeſt quoque iis gratia quâ poſſibilia fiant.	Omnia Dei præcepta Iuſtis volentibus & conantibus ſecundum præſentes quas habent vires ſunt ſemper poſſibilia per gratiam eorum libero arbitrio ſubiectam: Nec vnquam ipſis deeſt gratia ad operandum, vel ſaltem ad orandum proxime neceſſaria, quâ poſſibilia fiant.

Vide Lector quid monſtri ſit, putare ſecundam Propoſitionem in prima eſſe damnatam, vel quod idem eſt, primam eſſe damnatam ad ſenſum ſecundæ: & miſerere huius Legiſperiti, ſi forte regulas iuris nihilo melius callet, quàm regulas Dialecticæ.

Iam quod dicit columnarum Architectus, in illa tertia columna. ſculptam eſſe doctrinam Societatis: Primùm, imponit, quod dicamus poſſibilia eſſe præcepta per gratiam *libero arbitrio ſubiectam.* Neque enim ſolemus ita loqui. Quod ſi per illa verba, nihil aliud intelligi vult, quam talem eſſe gratiam quæ præcepta facit eſſe poſſibilia, vt ei reſiſtere vel obtemperare liberi arbitrij ſit, hoc igitur vtatur loquendi modo. Et ſi pergat doctrinam ita expoſitam vocare Pelagianam & Semipelagianam, intelligat ſe idipſum facere quod prior fecerat Caluinus, hoc eſt Thomiſtas, Scotiſtas, Ieſuitas, Nominales, Reales, Sorbonicos, Louanienſes, Salmanticenſes, & omnis generis Scholaſticos vocare Pelagianos & Semipelagianos. Intelligat quoque dum addit doctrinam il-

lam fuiſſe *damnatam in Congregatione de Auxiliis ſub Clemente VIII. & Paulo V.* ſe immane mendacium addere ; tùm quia ſequeretur damnatos fuiſſe Ieſuitas, Thomiſtas, & cæteros Scholaſticos ; tum quia iam ſæpe demonſtratum eſt, nullam doctrinam ab illa Congregatione fuiſſe damnatam. Hæc peccata ſunt adhuc manifeſtiora in Secunda Propoſitione quæ ſic habet.

Secunda propoſitio damnata.	PROPOSITIO SECVNDÆ contraria.
Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ numquam reſiſtitur.	Gratiæ Chriſti ad ſingulos pietatis actus ſeu operandi, ſeu ſaltem orandi neceſſariæ in ſtatu naturæ lapſæ aliquando reſiſtitur : hoc eſt illa aliquando fruſtratur effectu ad quem à Deo proxime datur,

Secundam illam damnatæ contrariam paratus eſt Columnarum faber *demonſtrare eſſe Pelagianam vel Semipelagianam*: quod deſtruat vim & efficaciam gratíæ Chriſti ad ſingulos actus neceſſariæ : itàque declaratum dicit in Congregatione Romana de Auxiliis. Nugæ. Hæc propoſitio non deſtruit vim & efficaciam gratiæ, ſed adſtruit diſtinctionem gratiæ efficacis & ſufficientis cui quotidie reſiſtitur, & neceſſarium eſt Pelagianos vel Semipelagianos atque in Congregatione de Auxilis damnatos eſſe Thomiſtas, qui gratiam illam ſufficientem agnoſcunt cum cæteris Catholicis. Audi Tertiam.

Tertia propoſitio damnata.	PROPOSITIO TERTIÆ contraria.
Ad merendum & demerendum in ſtatu	Ad merendum & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ : requiritur in homine libertas à NECESSITATE INFALLIBILITATIS : ſeu neceſ-

naturæ lapſæ, non requiritur libertas à neceßitate, ſed ſufficit libertas à coactione.	ſaria eſt indifferentia PROXIMA agendi & non agendi, quâ voluntas inſtructa omnibus ad agendum prærequiſitis, pro ſuo nutu, modò ſe flectit in vnam partem, modò in oppoſitam.

Hîc quoque demonſtraturum ſe ſpondet ſecundam Propoſitionem damnatæ contrariam eſſe Pelagianam vel Semipelagianam : & id declaratum in Congregatione de Auxiliis, quod deſtruat poſſibilitatem gratiæ efficacis. Sed non eſt expectandum vt aliud demonſtret, quam imperitiam & errorem ſuum atque etiam vafritiem. Nam dum dicit requiri libertatem à *neceſſitate infallibilitatis*, laqueum tendit, ſed ante oculos pennatorum. Non enim negamus aliquam neceſſitatem infallibilitatis, verbi gratia illam quæ petitur ex præſcientia futurorum euentuum, & ex prædefinitione affectuum præſcitorum, negamus tantùm illam quæ ſequitur ex *ineuitabilitate, immutabilitate vel quocumque vocetur nomine*, dummodo ſupponat plenam cognitionem. Breuius dico, requirimus libertatem ab omni neceſſitate quæ talis ſit & tanta, vt PROXIMAM diſſentiendi potentiam conſumat. Hoc ſi Pelagianum eſt vel Semipelagianum damnatumque in Congregatione Romana de Auxiliis, damnauit Congregatio Romana de Auxiliis Thomiſtas omnes cum cæteris Scholaſticis, tanquam Pelagianos vel Semipelagianos.

Et ſummopere notandum eſt quòd *proximam agendi & non agendi potentiam* pertinere dicat ad indifferentiam Pelagianam vel Semipelagianam. Hoc enim ipſo manifeſtè ſignificat, quam ipſe agnoſcit in ſtatu naturæ lapſæ non eſſe *proximam* ad vtrumlibet, ſed ſi ſit ad agendum proxima, eſſe ad non agendum remotam : & ſi ſit ad non agendum pro-

xima, eſſe remotam tantùm ad agendum. Qui modus indifferentiæ totus quidem Ianſenianus eſt, ſed totus etiam Caluinianus, idemque à Thomiſtis in defendenda prædeterminatione Phyſica ſemper reiectus. Hoc enim vult Didacus Aluares cum diſtinctionem *ſenſus compoſiti* & *ſenſus diuiſi*, ad eum modum expoſitam, confictam eſſe dicit à Caluino 2. Reſponſ. cap. 1. num. 34. & cap. 4. num. 9. eaque ratione *abſque dubio euerti liberum arbitrium aſſerit*. Sequitur Quarta.

Quarta propoſitio damnata.	*PROPOSIO QVARTÆ contraria.*
Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris neceßitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei: Et in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe, cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.	Semipelagiani non admittebant præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus imperfectos, nec ad initium fidei: nec in hoc erant hæretici quod vellent eam gratiam talem eſſe vt ex ſe efficax non eſſet.

Suſtinet columnarum opifex, & demonſtrare paratus eſt, Pelagianam vel Semipelagianam eſſe ſecundam propoſitionem quartæ damnatæ contrariam, quòd gratiæ efficacis Catholicam fidem deſtruat: & ſimul omnem Sancti Auguſtini authoritatem. Itaque declaratum dicit in Congregatione Romana de Auxiliis: ſed pergit ſpargere fumum &

in latibulis ambiguorum verborum abſcondere veritatem quâ conuincitur. Nam quod ait, non ideò creditos hæreticos, Semipelagianos, quod vellent talem eſſe gratiam quam admittebant, vt ex ſe efficax non eſſet: nec affirmamus nec negamus. Dicimus tantùm non ideò fuiſſe hæreticos, quod gratiam ità ponerent efficacem, vt relinqueret in libero arbitrio proximam & expeditam diſſentiendi potentiam; vt faciunt Ianſaniani. Et hoc ſi Pelagianum aut Semipelagianum eſt, ſi Auguſtino contrarium, ſi declaratum in Congregatione Romana de Auxilijs, Pelagiani vel Semipelagiani ſunt cum cæteris Scholaſticis Thomiſtæ omnes, ijdemque damnati in Congregatione Romana de Auxiliis tanquam deſtructores authoritatis Sancti Auguſtini. Sequitur quinta.

Quinta propoſitio damnata.	*PROPOSITIO QVINTÆ contraria.*
Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuũ eſſe, vel ſanguinem fudiſſe.	Non eſt Semipelagianum ſed Catholicum dicere Chriſtum morte ſua, omnibus omnino hominibus, ſeu nemine excepto, communicaſſe gratiam proxime neceſſariam ad operandum aut ſaltem ad incipiendum & orandum.

Suſtinere ac demonſtrare paratus eſt hic miles glorioſus Secũdam Propoſitionem quintæ damnatæ contrariam, *quæ eſt Molinæ & aduerſariorum*, continere doctrinam Concilio Tridentino repugnantem, eamque Pelagianam aut Semipelagianam, quod deſtruat gratiæ ex ſe efficacis neceſſitatem. Et *ita eſſe declaratum in Congregatione Romana de Auxiliis.*

Sed pergit in impoſtura atque mendacio: Nec Molina

Molina nec vllus Sociorum vnquam dixit communicatam infantibus reprobis gratiam proximè neceſſariam ad operandum, vel ſaltem ad incipiendum & orandum. Dicunt tantùm communicatam multis adultis qui eâ non vtuntur; dicunt alijs communicandam fuiſſe ſi non obſtaret ex parte ipſorum voluntarium inpedimentum, Denique dicunt abominabilem eſſe cogitationem quam Ianſenius imponit Sancto Auguſtino, Chriſtum de æterna ſalute eorum qui vocantur ad fidem, atque etiam ad iuſtificationem, quique in eo ſtatu viuunt aliquo tempore, ſed tandem tentationi ſuccumbunt & damnantur, nihilomagis cogitaſſe quam de ſalute diaboli. Hoc dicere ſi Pelagianum aut Semipelagianum eſt, ſi damnatum à Congregatione Romana, ſi Tridentino repugnat, damnati ſunt Thomiſtæ cum cæteris Scholaſticis tanquam Pelagiani vel Semipelagiani Tridentino repugnantes. Videndus eſt *Ianſenius à Thomiſtis gratiæ per ſeipſam efficacis defenſoribus condemnatus.* Inde enim liquet Thraſonem hunc, qui nihil niſi demonſtrationes loquitur, dum iaculari vult in Ieſuitas, contra Thomiſtas collimaſſe. Satius illi erat ſpeciem induere Tubicinis vel Tympaniſtæ quàm fabricatoris ſeu dolatoris columnarum.

CAPVT VIII.

Vera columnarum diſpoſitio ad repræſentandam Ianſenianorum doctrinam, & cenſuræ Pontificiæ vim intelligendam.

EX dictis conſtat columnas Ianſenianorum eſſe columnas mendacii, ad fallendos imprudentium hominum oculos diſpoſitas. Si volet Lector ſinceram & candidam expreſſionem habere eorum quæ Ianſeniani diſſimulare conantur & inuoluere, poterit ſubiectas intueri paginas.

PRIMA PROPOSITIO,

damnata.

Aliqua Dei præcepta hominibus iuſtis volentibus & conantibus ſecundum præſentes quas habent vires, ſunt impoſſibilia: deeſt quoque iis gratia quâ poſſibilia fiant.

Senſus alienus.	*Senſus germanus & proprius.*	*CONTRARIA Propoſitio.*
Homines iuſti etiam cum per Dei gratiam bene operantur, peccant tamen in omni opere bono.	Homines iuſti quotieſcumque diuina præcepta trãſgrediuntur, ea trãſgrediuntur ex im-	Homines iuſti numquam labuntur quin ſtare poſſint ſi velint: & quin hoc velle poſſint, quia numquam ſubtrahi-

Hic ſenſus eſt Caluini, quem nemo Catholicorum vel Ianſenio vel Ianſenianis, vel damnatæ propoſitioni affingit: ideoque inepte & extra rem adducitur ab authore columnarum.

poſſibilitate ſeruandi quæ ſequitur ex defectu gratiæ ad conſtituendam ſeruandi potẽtiam neceſſariæ: eſto non deſit ſeruandi voluntas & conatus.

Hic ſenſus eſt germanus Ianſenij & Ianſenianorum ſenſus, idemque hæreticus.

tur gratia quæ neceſſaria eſt ad habendam potentiam vel immediate ſeruandi præceptum, vel orandi ſicut oportet ad impetrandum quod deeſt.

Hæc eſt Catholica doctrina Thomiſtarum, Ieſuitarum & cæterorum Theologorum, fideſque omnium Catholicorum.

SECVNDA PROPOSITIO.

Interiori gratiæ in ſtatu naturæ lapſæ Nunquam reſiſtitur.

Senſus alienus.

Voluntas ſe habet mere paſſiue reſpectu gratiæ efficacis, & velut inanime quoddam nihil omnino agit.

Vel.

Nunquam reſiſtitur illuminationi cuidam intellectus, & ſuaſioni volũtatis quę non eſt gratia per Chriſtum.

Vel.

Paruæ gratiæ, &

Senſus germanus & proprius.

Interior & actualis gratia per Chriſtum ſemper habet totum effectum, cuius eſt capax, & quem Deus intendit vt habeat.

Hic eſt Ianſenii & Ianſenianorum

CONTRARIA Propoſitio.

Vitio voluntatis humanæ ſæpe fit vt actualis & interior Chriſti gratia quæ conſtituit proximam & expeditam bene agendi potentiam, vel omnino priuetur effectu cuius eſt capax, vel non tantùm habeat, quantum habere capax eſt.

Hæc eſt Doctrina

paruo effectui adęquatæ, nunquam ſuſpéditur vlterior & maior effectus.

Primus ſenſus eſt hæreticus, alij inepti, omnes autem eiuſmodi vt nemo vnquam putauerit damnatæ propoſitioni affingendos.

ſenſus idemque hæreticus.

Thomiſtarum, Ieſuitarum, & cæterorum Eccleſiæ Catholicæ Doctorum.

TERTIA PROPOSITIO.

Ad merendum & demerendum in ſtatu Naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate, ſed ſufficit libertas à coactione.

Senſus alienus.

Ad merendum & demerẽdum in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas à neceſſitate naturali, qualis reperitur in motibus indeliberatis, qualis etiam reperitur in motibus puerorum, amentium, phreneticorũ, &c. Sed ſufficit libertas à coactione.

Hic ſenſus hæreticus quidem eſt, ſed qui non reſpondet

Senſus germanus & proprius.

Ad merendum & demerendũ in ſtatu naturæ lapſæ non requiritur in homine libertas ab vlla neceſſitate, quæ ſtet cum iudicio rationis ſed ſufficit libertas à coactione, quâ fit vt voluntas vel ſit potens tantum in vnam partem contradictionis; vel pro-

CONTRARIA Propoſitio.

Ad merendum & demerendum in ſtatu naturæ lapſæ requiritur in homine libertas ab omni neceſſitate, quæ tollat proximam & expeditam agendi & non agendi Facultatem, ſeu quæ ita determinet voluntatem ad vnum oppoſitorum, vt non relinquatur Phyſica vis expedita & proxima ad aliud.

Hæc eſt Doctrina Ca-

adæquatè damnatæ propoſitioni, nec ei ab vllo affingitur.

ximè in vnam, remotè tantum in alteram.

Hic ſenſus Ianſenianus eſt, idemque hæreticus, & olim & nuper ab Eccleſia damnatus.

tholica in qua Thomiſtæ cum Ieſuitis & omnes inter ſe Catholici Doctores conueniunt.

QVARTA PROPOSITIO.

Semipelagiani admittebant præuenientis gratiæ interioris neceſſitatem ad ſingulos actus, etiam ad initium fidei: & in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem eſſe cui poſſet humana voluntas reſiſtere vel obtemperare.

Senſus alienus.

Gratia Chriſti interior & præueniens talis eſt vt liberum arbitrium ab ea motum & excitatum non poſſit ab ea diſſentire, etiamſi hoc poſſit velle: & ſunt Semipelagiani qui repugnant.

Hic ſenſus eſt ridiculus, & contradictionem inuoluit, & tamen niſi ita con-

Senſus Germanus & proprius.

Gratia Chriſti interior & præueniens talis eſt, vt liberum arbitrium ab ea motum & excitatum non poſſit velle diſſentire. Et ſunt Semipelagiani qui talem eſſe negant, etiamſi eius neceſſitatem admittant.

CONTRARIA Propoſitio.

Gratia Chriſti interior & præueniens talis eſt, vt liberum arbitrium ab ea motum, & excitatum poſſit velle diſſentire potentia proxima & expedita. Nec in eo fuerunt hæretici Semipelagiani quod ità ſentirent.

Hæc eſt doctrina Catholica à Thomiſtis & Ieſuitis cæteriſque Doctorib⁹ Catholicis vna-

cipiatur, germaniſſimus eſt cum Ianſenianos: quem exprimit ſecunda columna.

Hic ſenſus Ianſenianus eſt, idemque hæreticus, & olim à Concilio Tridentino & nuper à Summo Pontifice damnatus.

nimi conſenſu recepta. & in Concilio Tridentino & Conſtitutione Innocentij X. ſancita.

QVINTA PROPOSITIO.

Semipelagianum eſt dicere Chriſtum pro omnibus omnino hominibus mortuum eſſe; aut ſanguinem fudiſſe.

Senſus alienus

Chriſtus ità pro ſolis prædeſtinatis mortuus, eſt vt illi ſoli veram fidem & iuſtitiam recipiant, & contrarium eſt Semipelagianum.

Hic ſenſus eſt hæreticus, quem tamen nemo affingit damnatæ propoſitioni.

Senſus germanus & proprius.

Chriſtus ità pro ſolis prædeſtinatis mortuus eſt, vt de æterna ſalute vllius reprobi nihilo magis cogitauerit, quàm de ſalute diaboli; & contrarium eſt Semipelagianum.

Hic ſenſus eſt Ianſenianus idemque hæreticus, & olim à Concilio Tridentino, & nuper ab Innocentio X. damnatus.

CONTRARIA Propoſitio.

Non eſt Semipelagianum dicere Chriſtum ità mortuum eſſe pro omnibus, vt omnibus prouiderit de mediis ſufficientibus ad ſalutem pro ratione ſtatus ipſorum. Dicere autem non eſſe mortuum pro æterna ſalute vllius reprobi, hæreticum eſt.

Hæc eſt Doctrina Catholica à Thomiſtis & Ieſuitis cæteriſq; Theologis vnanimi conſenſu recepta.